

Statut OSM 2024

Tekst jednolity

SPIS TREŚCI

DZIAŁ I. Postanowienia ogólne	3
DZIAŁ II. Członkowie	5
DZIAŁ III. Prawa i obowiązki członków	10
DZIAŁ IV. Postępowanie wewnątrzspółdzielcze	13
DZIAŁ V. Wpisowe i udziały	14
DZIAŁ VI. Wkłady.....	14
Rozdział I. Wkłady na lokale z nowych inwestycji	16
Rozdział II. Wkłady na lokale używane	16
Rozdział III. Przeniesienie własności lokalu oraz ustanowienie odrębnej własności	18
DZIAŁ VII. Spółdzielcze prawo do lokalu.....	21
DZIAŁ VIII. Używanie lokali	23
DZIAŁ IX. Ustanie członkostwa	24
DZIAŁ X. Skutki ustania członkostwa	25
Rozdział I. Wygaśnięcie lokatorskiego prawa do lokalu	25
Rozdział II. Wygaśnięcie własnościowego prawa do lokalu	29
Rozdział III. Wygaśnięcie prawa do lokalu użytkowego	31
DZIAŁ XI. Opłaty za używanie lokali	32
DZIAŁ XII. Rozliczenie z tytułu udziałów, wkładów i równowartości spółdziel- czego prawa do lokalu	35
DZIAŁ XIII. Gospodarka Spółdzielni	37
DZIAŁ XIV. Organy Spółdzielni	39
Rozdział I. Walne Zgromadzenie	39
Rozdział II. Rada Nadzorcza	46
Rozdział III. Zarząd	50
Rozdział IV. Przepisy wspólne dla Rady Nadzorczej i Zarządu	51
Rozdział V. Rady Osiedli	51
DZIAŁ XV. Postanowienia przejściowe i końcowe	54

DZIAŁ I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Spółdzielnia nosi nazwę Olsztyńska Spółdzielnia Mieszkaniowa, zwana dalej Spółdzielnią.

§ 2

Siedzibą Spółdzielni jest miasto Olsztyn.

§ 3

Celem Spółdzielni jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych i innych potrzeb członków oraz ich rodzin przez dostarczanie członkom samodzielnych lokali mieszkalnych lub domów jednorodzinnych, a także lokali o innym przeznaczeniu.

§ 4

1. Przedmiotem działalności Spółdzielni jest:

- 1) kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek,
- 2) wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi,
- 3) pośrednictwo w obrocie nieruchomościami,
- 4) zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie,
- 5) realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków,
- 6) roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych,
- 7) roboty budowlane specjalistyczne,
- 8) naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych,
- 9) naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych,
- 10) wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- 11) pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody,
- 12) odprowadzanie i oczyszczanie ścieków,
- 13) wydawanie czasopism i pozostałych periodyków,
- 14) wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych,
- 15) wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych,
- 16) działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni,
- 17) działalność obiektów kulturalnych,
- 18) pomoc społeczna z zakwaterowaniem dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych,
- 19) działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna.

2. Spółdzielnia może zarządzać nieruchomościami niestanowiącymi jej mienia lub mienia jej członków na podstawie umowy zawartej z właścicielami (współwłaścicielami) tych nieruchomości.

3. Spółdzielnia może prowadzić każdą inną działalność gospodarczą niezabronioną innymi przepisami na zasadach określonych w odrębnych przepisach i Statucie, związaną bezpośrednio z realizacją celu określonego w § 3.
4. Spółdzielnia reprezentuje interesy mieszkańców wobec organów administracji państwowej i organów samorządu terytorialnego oraz podmiotów gospodarki energetycznej, wodociągowo-kanalizacyjnej i gospodarki odpadami komunalnymi w kształtowaniu cen mediów i usług komunalnych, w zakresie rozwoju konkurencji, przeciwdziałania negatywnym skutkom naturalnych monopolii, uwzględniania wymogów ochrony środowiska oraz równoważenia interesów przedsiębiorców świadczących zbiorowe usługi konsumenckie i spółdzielni mieszkaniowych jako odbiorców tych usług.
5. Spółdzielnia, w celu realizacji zadań określonych w ust. 4, uprawniona jest do wsparcia komitetów wyborczych, stowarzyszeń i innych organizacji biorących udział w wyborach samorządowych, deklarujących podejmowanie działań mających na celu rozwiązanie problemów mieszkańców budownictwa wielorodzinnego, w szczególności w zakresie kształtowania cen mediów i usług komunalnych - przy uwzględnieniu konstytucyjnej zasady równego traktowania obywateli.

§ 5

Przedmiot działalności określony w § 4 Spółdzielnia realizuje poprzez:

- 1) budowanie lub nabywanie budynków w celu ustanowienia na rzecz członków spółdzielczych lokatorskich praw do znajdujących się w tych budynkach lokali mieszkalnych,
- 2) budowanie lub nabywanie budynków stanowiących własność lub współwłasność Spółdzielni w celu ustanowienia na rzecz członków odrębnej własności znajdujących się w tych budynkach lokali mieszkalnych lub lokali o innym przeznaczeniu, w tym garaży, a także ułamkowego udziału we współwłasności w garażach wielostanowiskowych,
- 3) budowanie lub nabywanie domów jednorodzinnych w celu przeniesienia na rzecz członków własności tych domów,
- 4) udzielanie pomocy członkom w budowie przez nich budynków mieszkalnych lub domów jednorodzinnych,
- 5) budowanie lub nabywanie budynków w celu wynajmowania lub sprzedaży znajdujących się w tych budynkach lokali mieszkalnych lub lokali o innym przeznaczeniu,
- 6) budowanie lub nabywanie budynków w celu sprzedaży udziału w nieruchomości wspólnej (budynku) wraz z prawem do wyłącznego korzystania z oznaczonego lokalu (pomieszczenia) w nieruchomości wspólnej,
- 7) wynajmowanie lokali w budynkach stanowiących własność Spółdzielni, zarządzanie nieruchomościami stanowiącymi jej mienie lub nabyte na podstawie ustawy mienie jej członków,
- 8) zarządzanie nieruchomościami stanowiącymi własność Spółdzielni lub własność członków Spółdzielni,

- 9) nabywanie potrzebnych Spółdzielni terenów na własność lub użytkowanie wieczyste,
- 10) budowanie lub nabywanie budynków, urządzeń pomocniczych lub gospodarczych,
- 11) dzierżawę członkom i innym osobom gruntów stanowiących jej własność lub będących w jej użytkowaniu wieczystym,
- 12) prowadzenie gospodarki zasobami lokalowymi oraz zarządzanie majątkiem własnym i powierzonym,
- 13) powoływanie w miarę potrzeb własnych zakładów gospodarczych,
- 14) prowadzenie działalności usługowej i handlowej związanej z przedmiotem swojej działalności, a w szczególności na zlecenie członków i innych osób:
 - a) przeprowadzanie remontów budynków i lokali,
 - b) organizowanie i wykonywanie produkcji pomocniczej związanej z budownictwem,
 - c) zapewnianie nadzoru technicznego i inwestorskiego oraz wdrażanie nowych rozwiązań technicznych i technologicznych w budownictwie,
 - d) organizowanie zaopatrzenia w materiały budowlane, instalacyjne i inne, związane z budownictwem oraz wyposażeniem wnętrz,
- 15) prowadzenie działalności społecznej i oświatowo-kulturalnej na rzecz swoich członków i środowiska,
- 16) propagowanie zasad racjonalnego użytkowania lokali i kultury współżycia społecznego oraz organizowania wzajemnej pomocy wśród mieszkańców.

§ 6

Spółdzielnia prowadzi działalność na podstawie ustawy z dn. 16.09.1982 r. *Prawo spółdzielcze*, ustawy z dn. 15.12.2000 r. *o spółdzielniach mieszkaniowych*, innych ustaw oraz zarejestrowanego Statutu i uchwalonych na jego podstawie regulaminów.

§ 7

1. Spółdzielnia współdziała na podstawie umów z podmiotami gospodarczymi. W szczególności może tworzyć z tymi podmiotami spółdzielnie osób prawnych, spółki handlowe i cywilne.
2. Spółdzielnia jest uprawniona do tworzenia spółek akcyjnych, spółek z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółdzielni osób prawnych w celu popierania form budownictwa społecznego.

DZIAŁ II. CZŁONKOWIE

§ 8

1. Członkostwo osób, którym przysługuje spółdzielcze lokatorskie lub własnościowe prawo do lokalu, roszczenie o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego lub roszczenie o ustanowienie odrębnej własności lokalu zwanej dalej „ekspektatywą własności”:

- 1) Członkiem Spółdzielni jest z mocy prawa osoba fizyczna, choćby nie miała zdolności do czynności prawnych albo miała ograniczoną zdolność do czynności prawnych:
 - a) której przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego;
 - b) której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu;
 - c) której przysługuje roszczenie o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego;
 - d) której przysługuje roszczenie o ustanowienie odrębnej własności lokalu, zwane dalej "ekspektatywą własności".
 - 2) Członkami Spółdzielni są oboje małżonkowie, jeżeli spółdzielcze prawo do lokalu przysługuje im wspólnie, albo jeżeli wspólnie ubiegają się o zawarcie umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego albo prawa odrębnej własności lokalu.
 - 3) Członkiem Spółdzielni jest osoba prawna, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu lub ekspektatywa własności. Osobie tej nie przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego.
 - 4) Przepisy pktów 1 i 3 stosuje się odpowiednio do osób, którym przysługuje prawo do miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym lub garażu wolnostojącego, o których mowa w art. 17¹⁹ usm, lub do ułamkowego udziału we współwłasności garażu wielostanowiskowego, o którym mowa w art. 27¹ usm.
 - 5) Jeżeli spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, prawo odrębnej własności lokalu albo ekspektatywa własności należy do kilku osób, członkiem spółdzielni może być tylko jedna z nich, chyba że przysługuje ono wspólnie małżonkom. W wypadku zgłoszenia się kilku uprawnionych rozstrzyga sąd w postępowaniu nieprocesowym. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego przez Spółdzielnię terminu wystąpienia do sądu, nie dłuższego niż 12 miesięcy, wyboru dokonuje Spółdzielnia. Do czasu rozstrzygnięcia, o którym mowa w zdaniu drugim, lub wyboru, o którym mowa w zdaniu trzecim, osoby, którym przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, prawo odrębnej własności lokalu albo ekspektatywa własności, mogą wyznaczyć spośród siebie pełnomocnika w celu wykonywania uprawnień wynikających z członkostwa w Spółdzielni. Osoba wybrana jest członkiem Spółdzielni od dnia doręczenia informacji o wyborze.
 - 6) Jeżeli spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu zostało nabyte przez kilka osób, z których wszystkie lub część są członkami Spółdzielni, osoby te nie dokonują wyboru wskazanego w pktcie 5 i pozostają członkami Spółdzielni.
2. Członkostwo w Spółdzielni powstaje z chwilą:
- 1) nabycia roszczenia o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego;
 - 2) nabycia ekspektatywy własności;
 - 3) zawarcia umowy nabycia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu;
 - 4) zawarcia umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, jeżeli członkostwo nie zostało nabyte wcześniej;

- 5) upływu terminu jednego roku, o którym mowa w art. 15 ust. 4 usm, w wypadkach przewidzianych w art. 15 ust. 2 i 3 usm, jeżeli przed upływem tego terminu jedna z osób, o których mowa w art. 15 ust. 2 lub 3 usm, złożyła pisemne zapewnienie o gotowości zawarcia umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, z zastrzeżeniem pktu 6;
- 6) prawomocnego rozstrzygnięcia przez sąd w postępowaniu nieprocesowym lub wyboru dokonanego przez Spółdzielnię, o których mowa w art. 15 ust. 4 usm, w wypadkach przewidzianych w art. 15 ust. 2 i 3 usm, jeżeli pisemne zapewnienie o gotowości zawarcia umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego zgłosiło więcej niż jedna osoba.

§ 9

1. Powstanie członkostwa osób, którym przysługuje spółdzielcze lokatorskie lub własnościowe prawo do lokalu, roszczenie o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego lub roszczenie o ustanowienie odrębnej własności lokalu zwanej dalej „ekspektatywą własności”:
 - 1) Zarząd Spółdzielni, na podstawie oryginałów dokumentów potwierdzających spełnienie określonych warunków stwierdza nabycie członkostwa na posiedzeniu Zarządu dokonując odpowiedniego wpisu w protokole Zarządu. Stwierdzenie powstania członkostwa przekazuje się do akt członkowskich i jest on podstawą dokonania zmian w rejestrze członków.
 - 2) Nabywca spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu staje się członkiem spółdzielni, z datą nabycia prawa, z zastrzeżeniem § 8. Dotyczy to również spadkobiercy, zapisobiercy i licytanta. Nabywca zawiadamia w terminie 7 dni Spółdzielnię o nabyciu prawa.
 - 3) Jeżeli nabycie, o którym mowa w pkt 1, nastąpiło przed dniem 9 września 2017 roku, nabywca spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu staje się członkiem Spółdzielni w dniu 9 września 2017 roku.
2. Przyjęcie w poczet członków właścicieli lokali
 - 1) Warunkiem przyjęcia w poczet członków Spółdzielni jest złożenie deklaracji. Deklaracja powinna być złożona pod rygorem nieważności w formie pisemnej i zawierać imię, nazwisko, miejsce zamieszkania, numer ewidencyjny PESEL (a jeżeli przystępujący jest osobą prawną – jej nazwę i siedzibę oraz numer KRS), adres do korespondencji (jeżeli jest inny niż adres zamieszkania/siedziby), dane kontaktowe (numer telefonu, adres e-mail), stwierdzenie o jaki lokal mieszkalny, użytkowy, garaż, miejsce postojowe w garażu wielostanowiskowym lub dom jednorodzinny ubiega się przystępujący do Spółdzielni.
 - 2) Organem właściwym do przyjmowania w poczet członków jest Zarząd Spółdzielni. Przyjęcie w poczet członków Spółdzielni powinno być stwierdzone podpisem dwóch członków Zarządu albo jednego członka Zarządu i pełnomocnika na deklaracji członkowskiej z podaniem daty podjęcia uchwały o przyjęciu.

- 3) Zarząd nie może odmówić przyjęcia w poczet członków Spółdzielni osoby spełniającej warunki określone w § 8.
 - 4) Uchwała w sprawie przyjęcia w poczet członków Spółdzielni powinna być podjęta w terminie jednego miesiąca od złożenia deklaracji członkowskiej. O uchwale Zarząd powinien zawiadomić zainteresowanego pisemnie w ciągu 14 dni od daty jej podjęcia.
 - 5) W razie decyzji odmownej, w zawiadomieniu należy podać uzasadnienie decyzji oraz pouczenie o prawie wniesienia odwołania do Rady Nadzorczej w ciągu 14 dni od daty otrzymania zawiadomienia. Odwołanie powinno być rozpatrzone przez Radę Nadzorczą najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od dnia jego wniesienia. Uchwała Rady Nadzorczej jest ostateczna.
3. Zarząd Spółdzielni lub osoba przez niego upoważniona prowadzi rejestr członków zawierający:
- 1) imiona i nazwisko, w wypadku osoby prawnej nazwę,
 - 2) nr PESEL (osoba prawna: NIP);
 - 3) adres i rodzaj lokalu w zasobach Spółdzielni, do którego przysługuje lub będzie jej przysługiwało prawo;
 - 4) miejsce zamieszkania (w wypadku osoby prawnej jej siedzibę) oraz adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż w pkt 3;
 - 5) datę nabycia członkostwa lub przyjęcia w poczet członków;
 - 6) datę wypowiedzenia członkostwa i jego ustania.

§ 10

1. Umowy o ustanowienie spółdzielczych praw do lokali oraz odrębnej własności lokali powinny odpowiadać warunkom określonym w art. 10 ust. 1 i art. 18 ust. 1 usm oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 14 czerwca 2007 r. *o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw*.
2. Podstawową jednostką rozliczeniową inwestycji jest zadanie lub obiekt inwestycyjny objęty odrębnym zestawieniem kosztów.
3. Przez koszt budowy lokalu należy rozumieć część kosztów inwestycji przypadających na ten lokal, wynikających z rozliczenia całości kosztów zadania inwestycyjnego.
4. Koszt zadania dzieli się na koszty bezpośrednie i pośrednie.
 - 1) Koszty bezpośrednie są to koszty bezpośrednio związane z budową lub nabyciem składników majątkowych (należności za roboty i materiały) łącznie z narzutami przysługującymi wykonawcom i podatkiem VAT, cena nabycia gruntu oraz inne koszty, które można bezpośrednio odnieść do poszczególnych składników majątkowych.
 - 2) Do kosztów pośrednich zalicza się:
 - a) koszty dokumentacji projektowej, badań geologicznych i pomiarów geodezyjnych,
 - b) koszty nadzoru autorskiego, koszty scalenia, podziału lub rozgraniczenia nieruchomości,
 - c) koszty opłat adiacenckich,

- d) koszty budowy i rozbiórki zaplecza budowy w zakresie obciążającym inwestora,
 - e) koszty przygotowania terenu pod budowę, a w szczególności koszty wyrębu drzew, niwelacji i oczyszczenia terenu, koszty odszkodowań,
 - f) opłata za wieczyste użytkowanie terenu i podatek od nieruchomości w okresie budowy,
 - g) koszty ubezpieczenia obiektu w okresie budowy,
 - h) koszty elementów uzbrojenia terenu (przyłącza i sieci wewnątrzsiedlowe) w zakresie obciążającym Spółdzielnię,
 - i) koszty niezbędne do funkcjonowania obiektów pełnej infrastruktury,
 - j) koszty urządzenia i ukształtowania terenu, założenia zieleni, dróg osiedlowych, miejsc postojowych, oświetlenia dróg i osiedla,
 - k) koszty obsługi inwestycyjnej, w tym nadzoru budowlanego od rozpoczęcia aż do zakończenia inwestycji i zgłoszenia obiektu do użytkowania, koszty kredytu bankowego (prowizja i odsetki),
 - l) inne koszty, których nie można zaliczyć bezpośrednio do wartości określonego składnika majątkowego.
- 3) Koszty pośrednie skorygowane o saldo strat i zysków nadzwyczajnych podlegają rozliczeniu na poszczególne środki trwałe.
5. Kosztami inwestycyjnymi budynków obciąża się istniejące w nim lokale, proporcjonalnie do ich powierzchni użytkowej.
6. Obmiaru powierzchni użytkowej lokalu dokonuje się w świetle wyprawionych ścian. Powierzchnię pomieszczeń lub ich części o wysokości w świetle równej lub większej od 2,20 m należy zaliczać do obliczeń w 100%, o wysokości równej lub większej od 1,40 m, lecz mniejszej od 2,20 m w 50%, o wysokości mniejszej od 1,40 m pomija się całkowicie. Pozostałe zasady obliczania powierzchni należy przyjmować jak w Polskiej Normie PN-ISO 9836: „Właściwości użytkowe w budownictwie – określanie i obliczanie wskaźników powierzchniowych i kubaturowych”. Powierzchnię użytkową mieszkań i lokali użytkowych dla budynków przekazanych do użytkowania przed 1 stycznia 2000 r. ustala się według Polskiej Normy PN-70/B-02365. Obmiar mieszkań budowanych w systemie deweloperskim może być dokonywany w inny dopuszczalny prawnie sposób.
7. W wypadku ulepszenia budynku zwiększającego jego wartość użytkową lub nabycia gruntu pod budynkiem, w tym w wyniku przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo jego własności, członek, któremu przysługuje spółdzielcze prawo do lokalu oraz osoba niebędąca członkiem Spółdzielni, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, a także osoba, której przysługuje prawo odrębnej własności w tym budynku, obowiązani są pokryć koszty tego ulepszenia i nabycia gruntu, przypadające na ich lokale w wysokości wynikającej z rozliczenia.

DZIAŁ III. PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁONKÓW

§ 11

1. Prawa i obowiązki wynikające z członkostwa w Spółdzielni są dla wszystkich członków równe.
2. Członek Spółdzielni ma prawo decydowania w sprawach Spółdzielni i oceniania jej działalności w granicach i w sposób określony w ustawach oraz w Statucie Spółdzielni, a w szczególności:
 - 1) uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu,
 - 2) wybierania i bycia wybieranym do organów Spółdzielni oraz do organów organizacji, w których zrzeszona jest Spółdzielnia na zasadach określonych w ich statutach,
 - 3) otrzymania odpisu Statutu i regulaminów oraz kopii uchwał organów Spółdzielni i protokółów obrad organów Spółdzielni, protokółów lustracji, rocznych sprawozdań finansowych oraz faktur i umów zawieranych przez Spółdzielnię z osobami trzecimi,
 - 4) żądania rozpatrzenia przez właściwe organy Spółdzielni wniosków dotyczących jej działalności,
 - 5) do świadczeń Spółdzielni w zakresie jej statutowej działalności,
 - 6) korzystania z pomieszczeń wspólnych oraz pożytków i przychodów z nieruchomości wspólnej i działalności gospodarczej Spółdzielni na zasadach określonych w regulaminach uchwalonych przez Radę Nadzorczą,
 - 7) podejmowania czynności prawnych związanych z posiadaniem prawem do lokalu oraz utrzymaniem i eksploatacją lokalu i nieruchomości wspólnych w trybie i na zasadach określonych w usm i Statucie.
3. Koszty sporządzenia odpisów i kopii dokumentów wymienionych w ust. 2 pkt 3, z wyjątkiem Statutu i regulaminów uchwalonych na podstawie Statutu, pokrywa członek Spółdzielni wnioskujący o ich otrzymanie w wysokości wynikającej z kalkulacji kosztów, zatwierdzonej przez Zarząd Spółdzielni.

§ 12

1. Członkowie Spółdzielni, którym przysługują spółdzielcze prawa do lokali, są obowiązani uczestniczyć w pokrywaniu kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na ich lokale, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie Spółdzielni przez uiszczanie opłat zgodnie z postanowieniem Statutu.
2. Osoby niebędące członkami Spółdzielni, którym przysługują spółdzielcze własnościowe prawa do lokali, są obowiązane uczestniczyć w pokrywaniu kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na ich lokale, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie Spółdzielni przez uiszczanie opłat na takich samych zasadach jak członkowie Spółdzielni, z zastrzeżeniem art. 5 usm.
3. Członkowie Spółdzielni będący właścicielami lokali są obowiązani uczestniczyć w pokrywaniu kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem ich lokali, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości wspólnych, eksploatacją i utrzyma-

niem nieruchomości stanowiących mienie Spółdzielni przez uiszczanie opłat zgodnie z postanowieniami Statutu.

4. Członkowie Spółdzielni, którzy oczekują na ustanowienie na ich rzecz spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego albo prawa odrębnej własności lokalu, są obowiązani uczestniczyć w pokrywaniu kosztów budowy lokali przez wnoszenie wkładów mieszkaniowych lub budowlanych. Od chwili postawienia im lokali do dyspozycji uiszczają oni opłaty określone w ust. 1 albo 3.
5. Właściciele lokali niebędący członkami Spółdzielni są obowiązani uczestniczyć w pokrywaniu kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem ich lokali, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości wspólnych. Są oni również obowiązani uczestniczyć w wydatkach związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie Spółdzielni, które są przeznaczone do wspólnego korzystania przez osoby zamieszkujące w określonych budynkach lub osiedlu. Obowiązki te wykonują przez uiszczanie opłat na takich samych zasadach, jak członkowie Spółdzielni, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 1 usm.
6. Za opłaty, o których mowa w ust. 1 – 3 i 5, odpowiadają solidarnie z członkami Spółdzielni, właścicielami lokali niebędącymi członkami Spółdzielni lub osobami niebędącymi członkami Spółdzielni, którym przysługują spółdzielcze własnościowe prawa do lokali, osoby pełnoletnie stale z nimi zamieszkujące w lokalu, z wyjątkiem pełnoletnich zstępnych pozostających na ich utrzymaniu, a także osoby faktycznie korzystające z lokalu.
7. Członkowie Spółdzielni uczestniczą w kosztach związanych z działalnością społeczną, oświatową i kulturalną prowadzoną przez Spółdzielnię, jeżeli uchwała Walnego Zgromadzenia tak stanowi. Właściciele lokali niebędący członkami Spółdzielni oraz osoby niebędące członkami Spółdzielni, którym przysługują spółdzielcze własnościowe prawa do lokali, mogą odpłatnie korzystać z takiej działalności na podstawie umów zawieranych ze Spółdzielnią.
8. Każdy członek Spółdzielni jest obowiązany:
 - 1) przestrzegać przepisów prawa, postanowień Statutu i opartych na nich regulaminów oraz uchwał organów Spółdzielni,
 - 2) zawiadamiać Spółdzielnię o zmianie danych w deklaracji przystąpienia na członka,
 - 3) uiszczać wymagane należności wymienione w ust. 1 – 5 w terminie określonym w Statucie,
 - 4) utrzymywać swój lokal w należyтым stanie,
 - 5) przestrzegać regulaminu porządku domowego,
 - 6) korzystać z pomieszczeń i urządzeń wspólnych w sposób nie utrudniający korzystanie z nich innym, zgodnie z obowiązującymi regulaminami uchwalonymi przez Radę Nadzorczą,
 - 7) współdziałać w ochronie mienia stanowiącego własność Spółdzielni, dbać o dobro, rozwój i poszanowanie dobrego imienia Spółdzielni oraz uczestniczyć w realizacji jej zadań statutowych,
 - 8) uzyskać zgodę Zarządu Spółdzielni na zmianę sposobu korzystania z lokalu lub przeznaczenia lokalu bądź jego części oraz pisemnie powiadomić Spół-

dzielnę o wynajęciu lub oddaniu w bezpłatne używanie lokalu i o wszelkich innych zmianach dotyczących osób korzystających z lokalu, jeżeli miałyby to wpływ na wysokość opłat na rzecz Spółdzielni.

9. W razie awarii wywołującej szkodę lub zagrażającej bezpośrednio powstaniem szkody osoba korzystająca z lokalu jest obowiązana niezwłocznie udostępnić lokal w celu usunięcia awarii. Jeżeli osoba ta jest nieobecna lub odmawia udostępnienia lokalu, Spółdzielnia ma prawo wejść do lokalu w obecności funkcjonariusza policji, a gdy wymaga to straży pożarnej – także przy jej udziale.
10. Jeżeli otwarcie lokalu nastąpiło pod nieobecność pełnoletniej osoby z niego korzystającej, Spółdzielnia jest obowiązana zabezpieczyć lokal i znajdujące się w nim rzeczy do czasu przybycia tej osoby; z czynności tych sporządza się protokół.
11. Po wcześniejszym uzgodnieniu terminu osoba korzystająca z lokalu powinna także udostępnić Spółdzielni lokal w celu:
 - 1) dokonania okresowego, a w szczególnie uzasadnionych sytuacjach również doraźnego przeglądu stanu wyposażenia technicznego lokalu oraz ustalenia zakresu niezbędnych prac i ich wykonania, w tym instalacji i wymiany urządzeń pomiarowych, dokonania odczytów wskazań urządzeń pomiarowych i podzielników kosztów ogrzewania (pko);
 - 2) zastępczego wykonania prac obciążających członka Spółdzielni albo osobę nie będącą członkiem Spółdzielni, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, albo właściciela lokalu nie będącego członkiem Spółdzielni;
 - 3) wykonania obciążającego Spółdzielnię remontu, przebudowy względnie modernizacji lokalu lub budynku;
 - 4) dokonania weryfikacji pomiarów powierzchni użytkowej lokalu i pomieszczeń przynależnych oraz w wypadkach przewidzianych prawem – operatu szacunkowego przez rzeczoznawcę majątkowego.
12. Osoba posiadająca spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu lub prawo odrębnej własności lokalu w budynku stanowiącym własność lub współwłasność Spółdzielni obowiązana jest powiadomić Spółdzielnię o zmianie sposobu korzystania z lokalu lub przeznaczenia lokalu bądź jego części oraz o wynajęciu lub oddaniu w bezpłatne używanie lokalu i zmianach dotyczących liczby osób korzystających z lokalu, jeżeli miałyby to wpływ na wysokość opłat na rzecz Spółdzielni.
13. W wypadku długotrwałych zaległości z zapłatą należnych opłat za używanie lokalu przydzielonego na zasadzie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu lub lokalu stanowiącego przedmiot odrębnej własności Spółdzielni występuje o uzyskanie nakazu zapłaty/wyroku sądowego za zaległości w opłatach, o których mowa w ust. 2, 3, 5. W razie braku wpłaty zaległości Spółdzielnia kieruje sprawę na drogę postępowania egzekucyjnego.
14. W wypadku rażącego lub uporczywego wykraczania osoby korzystającej z lokalu przeciwko obowiązującemu porządkowi domowemu albo niewłaściwego zachowania tej osoby czyniącego korzystanie z innych lokali lub nieruchomości

wspólnej uciążliwym, Spółdzielnia może w trybie procesu żądać sprzedaży lokalu w drodze licytacji na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego o egzekucji z nieruchomości.

15. Z żądaniem, o którym mowa w ust. 14, występuje Zarząd Spółdzielni, w odniesieniu do lokalu przydzielonego na zasadzie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu – na wniosek Rady Nadzorczej, zaś w odniesieniu do lokalu stanowiącego przedmiot odrębnej własności – na wniosek większości właścicieli lokali w budynku.

DZIAŁ IV. POSTĘPOWANIE WEWNĄTRZSPÓLDZIELCZE

§ 13

1. Wnioski członków Spółdzielni skierowane do Zarządu, jeżeli Statut nie stanowi inaczej, powinny być rozpatrzone w terminie 1 miesiąca, a jeżeli sprawa jest skomplikowana i zawiła w ciągu 2 miesięcy od dnia złożenia. O sposobie załatwienia wniosku Zarząd zawiadamia zainteresowanego członka na piśmie.
2. W razie odmownego załatwienia wniosku w sprawie wynikającej ze stosunku członkostwa, Zarząd jest zobowiązany podać uzasadnienie i pouczyć o prawie wniesienia odwołania do Rady Nadzorczej w terminie 14 dni od daty otrzymania zawiadomienia i o skutkach uchybienia terminu. Jeżeli we wskazanym terminie członek nie wniesie odwołania, uchwała Zarządu staje się ostateczna.
3. Rada Nadzorcza jest obowiązana rozpatrzyć odwołanie członka Spółdzielni w ciągu 3 miesięcy od dnia jego wniesienia i doręczyć odwołującemu się odpis uchwały wraz z jej uzasadnieniem w terminie 14 dni od dnia jej podjęcia. Uchwała Rady Nadzorczej podjęta w trybie odwoławczym jest w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym ostateczna.
4. Od uchwały Rady Nadzorczej podjętej w pierwszej instancji członkowi Spółdzielni przysługuje odwołanie do Walnego Zgromadzenia w terminie 30 dni od dnia otrzymania tej uchwały na piśmie. Odwołanie powinno być rozpatrzone na najbliższym Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostało złożone co najmniej na 30 dni przed jego zwołaniem.
5. Uchwała Walnego Zgromadzenia jest w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym ostateczna. Odpis uchwały wraz z jej uzasadnieniem doręcza się odwołującemu się w terminie 14 dni od dnia jej podjęcia.
6. Organ odwoławczy powinien rozpatrzyć odwołanie po upływie statutowego terminu, jeżeli opóźnienie nie przekracza 6 miesięcy, a odwołujący się usprawiedliwił je wyjątkowymi okolicznościami.
7. Postanowienia ust. 1–6 nie mogą ograniczać dochodzenia przez członków ich praw na drodze sądowej. W wypadku zaskarżenia przez członka uchwały w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym i sądowym, postępowanie wewnątrzspółdzielcze ulega umorzeniu.

DZIAŁ V. WPISOWE I UDZIAŁY

§ 14

1. Członek Spółdzielni nie wnosi od 9 września 2017 roku wpisowego ani udziałów.
2. Jeżeli udział był wniesiony przez członka Spółdzielni przed 9 września 2017 roku, to w wypadku ustania członkostwa były członek spółdzielni może żądać zwrotu wpłat dokonanych na udziały.
3. W razie śmierci członka spadkobiercy mogą żądać zwrotu wpłat dokonanych na udziały pod warunkiem okazania oryginałów dokumentów stanowiących stwierdzenie nabycia spadku.
4. Zwrot, o którym mowa w ust. 2 i 3, nie może nastąpić przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego za rok, w którym członek lub jego spadkobiercy wystąpili z żądaniem oraz gdy udziały zostały przeznaczone na pokrycie strat Spółdzielni.
5. Spółdzielnia zwraca udział z zastrzeżeniem ust. 4 w terminie jednego miesiąca po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok, w którym członek lub jego spadkobiercy wystąpili z żądaniem.
6. Wpisowe nie podlega zwrotowi.

DZIAŁ VI. WKŁADY

§ 15

1. Wkład mieszkaniowy.
 - 1) Wkładem mieszkaniowym jest kwota wnoszona przez osobę ubiegającą się o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego według zasad określonych w Statucie i w umowie o budowę lokalu w wysokości odpowiadającej różnicy między kosztem budowy przypadającym na jego lokal a uzyskaną przez Spółdzielnię pomocą ze środków publicznych (umorzenie części kredytu zaciągniętego przez Spółdzielnię na sfinansowanie kosztów budowy lokalu) lub z innych środków.
 - 2) Jeżeli część wkładu mieszkaniowego została sfinansowana z zaciągniętego przez Spółdzielnię kredytu na sfinansowanie kosztów budowy danego lokalu, to osoba ubiegająca się o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego jest obowiązana uczestniczyć w spłacie tego kredytu wraz z odsetkami.
2. Wkład budowlany.
 - 1) Wkładem budowlanym jest kwota, wnoszona przez członka Spółdzielni ubiegającego się o ustanowienie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu lub o ustanowienie odrębnej własności lokalu, na pokrycie kosztów zadania inwestycyjnego w części przypadającej na jego lokal według zasad określonych w Statucie i w umowie o budowę lokalu.
 - 2) Jeżeli część wkładu budowlanego została sfinansowana z zaciągniętego przez Spółdzielnię kredytu na sfinansowanie kosztów budowy danego loka-

lu, członek jest obowiązany do spłaty tego kredytu wraz z odsetkami w części przypadającej na jego lokal.

- 3) Po wejściu w życie ustawy z dnia 14 czerwca 2007 r. *o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw*, tj. od dnia 31 lipca 2007 r. Spółdzielnia nie może ustanawiać spółdzielczych własnościowych praw do lokali, ani praw do miejsc postojowych położonych w budynkach wybudowanych na gruncie, do którego Spółdzielnia przysługuje prawo własności lub użytkowania wieczystego.
 - 4) Z dniem wejścia w życie wymienionej ustawy ekspektatywa spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu stała się ekspektatywą prawa odrębnej własności lokalu.
 - 5) Umowa zbycia ekspektatywy prawa odrębnej własności lokalu powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.
 - 6) Nabycie ekspektatywy odrębnej własności lokalu obejmuje również wniesiony wkład budowlany albo jego część i staje się skuteczne z chwilą przyjęcia w poczet członków nabywcy lub spadkobiercy, z tym że w razie kolejnego zbycia ekspektatywy przed przyjęciem poprzedniego nabywcy w poczet członków zbycie to staje się skuteczne z chwilą przyjęcia kolejnego nabywcy w poczet członków.
3. Wkład mieszkaniowy lub budowlany członek obowiązany jest wnieść w całości przed wydaniem mu lokalu lub w formie zaliczki wniesionej przed wydaniem lokalu i rat płaconych po objęciu lokalu zgodnie ze Statutem i umową o budowę lokalu.

W wypadku ulepszenia budynku zwiększającego jego wartość użytkową lub nabycia gruntu zabudowanego tym budynkiem członek Spółdzielni, któremu przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, jest obowiązany uzupełnić wkład mieszkaniowy, zaś członek i osoba niebędąca członkiem Spółdzielni, którym przysługują spółdzielcze własnościowe prawa do lokalu, obowiązani są uzupełnić wkład budowlany.

4. W wypadku zbycia ekspektatywy odrębnej własności lokalu przed wpłatą całego wkładu wszystkie raty, o których mowa w ust. 3, stają się natychmiast wymagalne.

Postanowienie to nie obowiązuje, gdy zbycie następuje w drodze darowizny na rzecz zstępnych, wstępnych i małżonka, a jeżeli prawo do lokalu objęte jest małżeńską wspólnością majątkową – także zstępnych i wstępnych małżonka.

5. Decyzje w sprawie określenia wysokości wkładu mieszkaniowego, wkładu budowlanego i warunków spłaty części wkładu rozłożonej na raty, a także o zaliczeniu na wkład wartości pracy członka i jego rodziny oraz wartości wniesionych przez niego materiałów budowlanych podejmuje Zarząd Spółdzielni zgodnie z uchwalonym przez Radę Nadzorczą regulaminem ustalania wkładów mieszkaniowych i budowlanych. Decyzje doręczane są członkom w formie pisemnej.

Rozdział I. Wkłady na lokale z nowych inwestycji

§ 16

1. Rozliczenia kosztów inwestycji i ustalenia wartości początkowej (kosztu budowy) lokali dokonuje się w dwóch etapach:
 - 1) wstępnie – w chwili rozpoczęcia inwestycji na podstawie dokumentacji technicznej i kosztorysu,
 - 2) ostatecznie – po zakończeniu inwestycji i końcowym rozliczeniu zadania, na podstawie zestawienia kosztów rzeczywistych poniesionych przez Spółdzielnię.
2. Wstępne ustalenie kosztów budowy lokali stanowi podstawę do określenia przez Spółdzielnię w umowach o budowę lokali zawieranych z członkami wstępnej wysokości wymaganego wkładu oraz wysokości i terminów wnoszenia zaliczek na poczet tego wkładu.

Rozdział II. Wkłady na lokale używane

§ 17

1. Lokalem w rozumieniu Statutu jest samodzielny lokal mieszkalny, a także lokal o innym przeznaczeniu, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. *o własności lokali*.
2. Lokalem mieszkalnym w rozumieniu Statutu jest również pracownia twórcy przeznaczona do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki.
3. Domem jednorodzinnym w rozumieniu Statutu jest dom mieszkalny, jak również samodzielna część domu bliźniaczego lub szeregowego, przeznaczona przede wszystkim do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych. Do domów jednorodzinnych stosuje się postanowienia Statutu dotyczące lokali.
4. Wartością rynkową lokalu w rozumieniu Statutu jest wartość określona na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami*.
5. Osobą bliską jest zstępny, wstępny, rodzeństwo, dzieci rodzeństwa, małżonek, osoba przysposabiająca i przysposobiona oraz osoba, która pozostaje faktycznie we wspólnym pożyciu.
6. Przez określenie „usm” rozumie się ustawę z dnia 15 grudnia 2000 r. *o spółdzielniach mieszkaniowych*.

§ 18

1. W wypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego Spółdzielni, z zastrzeżeniem art. 15 usm dotyczącego roszczenia przysługującego dzieciom i innym osobom bliskim, ogłasza nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia opróżnienia lokalu przetarg na ustanowienie odrębnej własności tego lokalu, zawiadamiając o przetargu na tablicy ogłoszeń w siedzibie Spółdzielni oraz przez publikację ogłoszenia w prasie lokalnej. Pierwszeństwo w nabyciu lokalu mają członkowie, którzy nie mają zaspokojonych potrzeb

mieszkaniowych i zgłoszą gotowość zawarcia umowy o ustanowienie i przeniesienie odrębnej własności tego lokalu. W wypadku zgłoszenia się kilku uprawnionych, pierwszeństwo ma najdłużej oczekujący.

Warunkiem przeniesienia odrębnej własności lokalu na takiego członka jest wpłata wartości rynkowej lokalu.

2. W wypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego Spółdzielnia wypłaca osobie uprawnionej wartość rynkową tego lokalu. Przysługująca osobie uprawnionej wartość rynkowa nie może być wyższa od kwoty, jaką Spółdzielnia uzyska od osoby obejmującej lokal w wyniku przetargu przeprowadzonego przez Spółdzielnię zgodnie z postanowieniami Statutu.
3. Z wartości rynkowej lokalu potrąca się przypadającą na dany lokal część zobowiązań Spółdzielni związanych z budową, w tym w szczególności niewniesiony wkład mieszkaniowy. Jeżeli Spółdzielnia skorzystała z pomocy uzyskanej ze środków publicznych lub z innych środków, potrąca się również nominalną kwotę umorzenia kredytu lub dotacji, w części przypadającej na ten lokal oraz kwoty zaległych opłat, o których mowa w § 12, zaległości bieżące i zasądzone przez sąd, odsetki, opłaty sądowe i egzekucyjne, a także koszty określenia wartości rynkowej lokali.
4. Wynagrodzenie notariusza za ogół czynności notarialnych dokonanych przy zawieraniu umowy wymienionej w ust. 1 oraz koszty sądowe w postępowaniu wieczystoksięgowym obciążają członka Spółdzielni, na rzecz którego Spółdzielnia dokonuje przeniesienia własności lokalu.
5. Warunkiem wypłaty, o której mowa w ust. 2, jest opróżnienie lokalu.

§ 19

1. W razie wygaśnięcia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu Spółdzielnia obowiązana jest uiścić uprawnionemu wartość rynkową tego lokalu.
2. Wartość rynkową lokalu ustala rzeczoznawca majątkowy powołany przez Spółdzielnię. Koszty określenia wartości rynkowej tegoż prawa obciążają osobę uprawnioną do uzyskania zwrotu tejże wartości.
3. Z wartości lokalu potrąca się niewniesioną przez członka bądź osobę niebędącą członkiem Spółdzielni, której przysługiwało spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, część wkładu budowlanego, a w wypadku gdy nie został spłacony kredyt zaciągnięty przez Spółdzielnię na sfinansowanie kosztów budowy danego lokalu – potrąca się kwotę niespłaconego kredytu wraz z odsetkami.
4. Przysługująca osobie uprawnionej wartość rynkowa lokalu ustalona w sposób określony w ust. 1 nie może być wyższa od kwoty, jaką Spółdzielnia uzyska od osoby obejmującej lokal w wyniku przetargu przeprowadzonego przez Spółdzielnię.
5. Warunkiem wypłaty wartości spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu jest opróżnienie tego lokalu.

Rozdział III. Przeniesienie własności lokalu oraz ustanowienie odrębnej własności

§ 20

1. Na pisemne żądanie członka, któremu przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, Spółdzielnia jest obowiązana zawrzeć z tym członkiem umowę przeniesienia własności lokalu po dokonaniu przez niego:
 - 1) spłaty przypadającej na jego lokal części kosztów budowy będących zobowiązaniami Spółdzielni, w tym w szczególności odpowiedniej części zadłużenia kredytowego wraz z odsetkami, z zastrzeżeniem pktu 2,
 - 2) spłaty nominalnej kwoty umorzenia kredytu lub dotacji w części przypadającej na jego lokal, o ile Spółdzielnia skorzystała z pomocy podlegającej odprowadzeniu do budżetu państwa uzyskanej ze środków publicznych lub z innych środków,
 - 3) spłaty zadłużenia z tytułu innych opłat, wymienionych w § 12.
2. Członek Spółdzielni może uiścić za zgodą Spółdzielni należności z tytułu zobowiązań wobec Spółdzielni wymienionych w § 10 ust. 7, w tym z tytułu kredytu zaciągniętego przez Spółdzielnię na pokrycie kosztów docieplenia budynku i nabycie gruntu w części przypadającej na jego lokal:
 - 1) przed przeniesieniem własności lokalu,
 - 2) po przeniesieniu własności lokalu w wysokości, terminie i na zasadach określonych w umowie przenoszącej własność lokalu.

W wypadku ratalnych spłat wymienionych należności po przeniesieniu własności lokalu Spółdzielnia zabezpieczy swoje wierzytelności na koszt dłużnika hipoteką na lokalu.
3. Spółdzielnia zawiera umowę, o której mowa w ust. 1, w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku przez osobę uprawnioną, jeżeli nieruchomości ma uregulowany stan prawny, a uchwała Zarządu Spółdzielni określająca przedmiot odrębnej własności lokali w budynku lub budynkach położonych w obrębie tej nieruchomości jest prawomocna, zaś podział nieruchomości w celu wyodrębnienia własności lokalu jest prawnie dopuszczalny.
4. Członek Spółdzielni, na rzecz którego Spółdzielnia przenosi własność lokalu, ponosi koszty czynności notarialnych dokonanych przy zawieraniu umowy, o której mowa w ust. 1, oraz koszty sądowe w postępowaniu wieczystoksięgowym.
5. Na pisemne żądanie najemcy lokalu użytkowego, w tym garażu, a także najemcy pracowni wykorzystywanej przez twórcę do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki, który poniósł w pełni koszty budowy tego lokalu albo ponieśli je jego poprzednicy prawni, Spółdzielnia jest obowiązana zawrzeć z tą osobą umowę przeniesienia własności tego lokalu po dokonaniu przez najemcę spłaty z tytułu udziału w nieruchomości wspólnej oraz spłaty zadłużenia z tytułu świadczeń wynikających z umowy najmu.
6. Koszty zawarcia umowy wymienionej w ust. 5 oraz koszty postępowania wieczystoksięgowego, o których mowa w ust. 4, obciążają najemcę, na rzecz którego Spółdzielnia dokonuje przeniesienia.

§ 21

1. Na pisemne żądanie członka lub osoby niebędącej członkiem Spółdzielni, któremu przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, Spółdzielnia jest obowiązana zawrzeć umowę przeniesienia własności lokalu po dokonaniu:
 - 1) spłaty przypadającej na ten lokal zobowiązań Spółdzielni związanych z budową, w tym w szczególności odpowiedniej części zadłużenia kredytowego Spółdzielni wraz z odsetkami,
 - 2) spłaty zadłużenia z tytułu opłat, o których mowa w § 12.
2. Zobowiązania wobec Spółdzielni z tytułu ulepszenia budynku lub nabycia gruntu wymienione w § 10 ust. 7 podlegają wykonaniu przez osobę, na rzecz której następuje przeniesienie własności lokalu na zasadach określonych w § 20 ust. 2. Spółdzielnia zawiera umowę, o której mowa w ust. 1, w terminie określonym i uwarunkowanym w § 20 ust. 3.
3. Koszty notarialne i wieczystoksięgowe związane z przeniesieniem własności lokalu ponosi osoba, na rzecz której Spółdzielnia przenosi własność lokalu, tak jak w § 20 ust. 4.
4. Na pisemne żądanie członka Spółdzielni albo osoby niebędącej członkiem Spółdzielni, któremu przysługuje prawo do miejsca postojowego w wielostanowiskowym garażu, Spółdzielnia jest obowiązana przenieść na te osoby ułamkowy udział we współwłasności tego garażu przy zachowaniu zasady, że udziały przypadające na każde miejsce postojowe są równe, po dokonaniu przez nich spłat, o których mowa w ust. 1 i ustaleniu zasad wykonania zobowiązań, o których mowa w ust. 3.
5. Koszty ustanowienia odrębnej własności wielostanowiskowego garażu stanowiącego współwłasność osób, o których mowa w ust. 4, pokrywają w odpowiednich ułamkowych częściach te osoby zgodnie z postanowieniami ust. 3.
6. W razie zawarcia z członkiem Spółdzielni umowy o budowę lokalu na własność Spółdzielnia ustanawia na rzecz członka odrębną własność lokalu najpóźniej w terminie 6 miesięcy po jego wybudowaniu, a jeżeli na podstawie odrębnych przepisów jest wymagane pozwolenie na użytkowanie – najpóźniej w terminie 2 miesięcy od uzyskania takiego pozwolenia. Na żądanie członka Spółdzielnia ustanawia takie prawo w chwili, gdy ze względu na stan realizacji inwestycji możliwe jest przestrzenne oznaczenie lokalu.
7. Ustanowienie odrębnej własności lokalu może nastąpić na rzecz małżonków albo osób wskazanych przez członka Spółdzielni, które wspólnie z nim ubiegają się o ustanowienie takiego prawa.
8. Umowa o ustanowieniu odrębnej własności lokali może być zawarta przez Spółdzielnię łącznie ze wszystkimi członkami, którzy ubiegają się o ustanowienie takiego prawa wraz ze związanymi z nim udziałami w nieruchomości. W takim wypadku wysokość udziałów w nieruchomości wspólnej określa ta umowa.
9. Nieruchomość, z której wyodrębnia się własność lokali, może być zabudowana również więcej niż jednym budynkiem, stosownie do postanowień umowy, o której mowa w ust. 8.
10. Z osobą ubiegającą się o ustanowienie odrębnej własności lokalu Spółdzielnia zawiera umowę o budowę lokalu. Umowa ta, zawarta w formie pisemnej pod

rygorem nieważności, powinna zobowiązywać strony do zawarcia, po wybudowaniu lokalu, umowy o ustanowienie odrębnej własności tego lokalu, a ponadto powinna zawierać w szczególności:

- 1) zobowiązanie osoby ubiegającej się o ustanowienie odrębnej własności lokalu do pokrywania kosztów zadania inwestycyjnego w części przypadającej na jej lokal przez wniesienie wkładu budowlanego określonego w umowie;
 - 2) określenie zakresu rzeczowego robót realizowanego zadania inwestycyjnego, które będzie stanowić podstawę ustalenia wysokości kosztów budowy lokalu;
 - 3) określenie zasad ustalania wysokości kosztów budowy lokalu;
 - 4) określenie rodzaju, położenia i powierzchni lokalu oraz pomieszczeń do niego przynależnych.
- 11.** Osoba, o której mowa w ust. 10, wnosi wkład budowlany według zasad określonych w Statucie i w umowie, o której mowa w ust. 10, w wysokości odpowiadającej całości kosztów budowy przypadających na jej lokal. Jeżeli część wkładu budowlanego została sfinansowana z zaciągniętego przez spółdzielnię kredytu na sfinansowanie kosztów budowy danego lokalu, osoba ta jest obowiązana do spłaty tego kredytu wraz z odsetkami w części przypadającej na jej lokal.
 - 12.** Rozliczenie kosztów budowy następuje w terminie 3 miesięcy od dnia oddania budynku do użytkowania. Po upływie tego terminu roszczenie spółdzielni o uzupełnienie wkładu budowlanego wygasa.
 - 13.** Z chwilą zawarcia umowy, której przedmiotem jest ustanowienie odrębnej własności powstaje ekspektatywa własności. Ekspektatywa własności jest zbywalna wraz z wkładem budowlanym albo jego wniesioną częścią, przechodzi na spadkobierców i podlega egzekucji.
 - 14.** Nabycie ekspektatywy własności obejmuje również wniesiony wkład budowlany albo jego część.
 - 15.** Umowa zbycia ekspektatywy własności powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.
 - 16.** Umowa o budowę lokalu ulega rozwiązaniu w wyniku jej wypowiedzenia przez Spółdzielnię lub osobę, której przysługuje ekspektatywa własności.
 - 17.** Spółdzielnia ustanawia na rzecz osoby, której przysługuje ekspektatywa własności odrębną własność lokalu w terminie 2 miesięcy po jego wybudowaniu, a jeżeli na podstawie odrębnych przepisów jest wymagane pozwolenie na użytkowanie – w terminie 2 miesięcy od uzyskania takiego pozwolenia. Ustanowienie odrębnej własności lokalu może nastąpić na rzecz małżonków albo osób wskazanych przez osobę, która podpisała umowę o budowę lokalu, jeżeli wspólnie z nią ubiegają się o ustanowienie takiego prawa.
 - 18.** Spółdzielnia może wypowiedzieć umowę o budowę lokalu, gdy osoba, której przysługuje ekspektatywa własności lub jej następca prawny, z przyczyn leżących po ich stronie, nie dotrzymali tych warunków umowy, bez których dalsza realizacja zadania inwestycyjnego lub ustanowienie odrębnej własności lokali

wzniesionych w ramach wspólnie realizowanego zadania inwestycyjnego byłoby niemożliwe albo poważnie utrudnione.

19. Umowa o ustanowienie odrębnej własności lokali może być zawarta przez Spółdzielnię łącznie ze wszystkimi osobami, które ubiegają się o ustanowienie takiego prawa, wraz ze związanymi z nim udziałami w nieruchomości. W takim wypadku wysokość udziałów w nieruchomości wspólnej określa ta umowa.

§ 22

Spółdzielnia może wdzierżawić członkom Spółdzielni i innym osobom w drodze przetargu grunt spółdzielczy w celu wybudowania przez nich ze środków własnych garaży lub miejsc parkingowych.

DZIAŁ VII. SPÓLDZIELCZE PRAWO DO LOKALU

§ 23

1. 1) Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu może przysługiwać zarówno osobie fizycznej, jak i prawnej. Prawo to może należeć do kilku osób, z tym że członkiem Spółdzielni może być tylko jedna z nich, chyba że przysługuje ono wspólnie współmałżonkom. W razie zgłoszenia się kilku uprawnionych rozstrzyga sąd w postępowaniu nieprocesowym. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego przez Spółdzielnię terminu wystąpienia do sądu wyboru dokonuje Spółdzielnia.
- 2) Spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego może przysługiwać tylko osobom fizycznym i może należeć do jednej osoby albo do małżonków.
2. Spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego powstaje z chwilą zawarcia między osobą a Spółdzielnią umowy o ustanowienie takiego prawa. Umowa powinna być zawarta pod rygorem nieważności w formie pisemnej.
3. Przez umowę o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego spółdzielnia zobowiązuje się oddać osobie, na rzecz której ustanowione jest prawo, lokal mieszkalny do używania, a osoba ta zobowiązuje się wnieść wkład mieszkaniowy oraz uiszczać opłaty określone w usm i Statucie Spółdzielni. Spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego może być ustanowione na rzecz członka Spółdzielni albo członka Spółdzielni i jego małżonka.
4. Spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego dla lokalu wybudowanego w ramach przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlanego realizowanego przy wykorzystaniu finansowania zwrotnego, o którym mowa w przepisach ustawy *o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego*, może być ustanowione wyłącznie na rzecz osób spełniających warunki, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1 i 3 tej ustawy.
5. Lokale mieszkalne oraz inne części przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlanego, w szczególności garaże i miejsca postojowe w garażu wielostanowiskowym, wybudowane przy wykorzystaniu finansowania zwrotnego, o którym mowa w przepisach ustawy *o niektórych formach popierania budownictwa*

mieszkaniowego, nie mogą być, pod rygorem nieważności, wyodrębniane na własność ani zbywane jako udziały we współwłasności nieruchomości, na której zrealizowano przedsięwzięcie inwestycyjno-budowlane.

6. Z osobą ubiegającą się o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego spółdzielnia zawiera umowę o budowę lokalu. Umowa ta, zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności, powinna zobowiązywać strony do zawarcia, po wybudowaniu lokalu, umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do tego lokalu, a ponadto powinna zawierać:
 - 1) zobowiązanie osoby ubiegającej się o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu do pokrywania kosztów zadania inwestycyjnego w części przypadającej na jej lokal przez wniesienie wkładu mieszkaniowego określonego w umowie;
 - 2) określenie zakresu rzeczowego robót realizowanego zadania inwestycyjnego, które będzie stanowić podstawę ustalenia wysokości kosztów budowy lokalu;
 - 3) określenie zasad ustalania wysokości kosztów budowy lokalu;
 - 4) inne postanowienia określone w Statucie.
7. Osoba, o której mowa w ust. 1, wnosi wkład mieszkaniowy według zasad określonych w Statucie w wysokości odpowiadającej różnicy między kosztem budowy przypadającym na jej lokal a uzyskaną przez Spółdzielnię pomocą ze środków publicznych lub z innych środków uzyskanych na sfinansowanie kosztów budowy lokalu. Jeżeli część wkładu mieszkaniowego została sfinansowana z zaciągniętego przez Spółdzielnię kredytu na sfinansowanie kosztów budowy danego lokalu, osoba, o której mowa w ust. 1, jest obowiązana uczestniczyć w spłacie tego kredytu wraz z odsetkami w części przypadającej na jej lokal.
8. W wypadku nabycia prawa do gruntu wraz z prawem własności znajdującego się na nim budynku albo udziałem we współwłasności tego budynku przez inną spółdzielnię mieszkaniową, osoby, którym przysługują spółdzielcze lokatorskie prawa do lokali mieszkalnych w tym budynku albo roszczenia o ustanowienie takiego prawa, stają się członkami tej spółdzielni, a spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego lub roszczenie o ustanowienie takiego prawa przysługuje w stosunku do spółdzielni, która nabyła prawo do gruntu wraz z prawem własności budynku lub udziałem we współwłasności budynku. Jednocześnie ustają stosunki członkostwa w spółdzielni, której prawo do gruntu wraz z prawem własności znajdującego się na nim budynku albo udziałem we współwłasności tego budynku zostało zbyte.

§ 24

Spółdzielnia jest obowiązana prowadzić rejestr lokali, dla których zostały założone oddzielne księgi wieczyste.

§ 25

1. Lokatorskie prawo do lokalu jest niezbywalne, nie przechodzi na spadkobierców i nie podlega egzekucji.

2. Własnościowe prawo do lokalu jest prawem zbywalnym, przechodzi na spadkobierców i podlega egzekucji. Jest ono ograniczonym prawem rzeczowym. Przedmiotem zbycia może być ułamkowa część spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu. Pozostałym współuprawnionym z tytułu własnościowego prawa do lokalu przysługuje prawo pierwokupu. Umowa zbycia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu lub ułamkowej części tego prawa powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.
3. Zbycie własnościowego prawa do lokalu obejmuje także wkład budowlany. Dopóki prawo to nie wygaśnie, zbycie samego wkładu jest nieważne. Zbycie prawa do części lokalu jest nieważne, jeżeli nie spełnia wymagań odrębnego lokalu.
4. Do spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego, garażu i prawa do domu jednorodzinnego stosuje się odpowiednie postanowienia Statutu dotyczące własnościowego prawa do lokalu.

§ 26

Jeżeli w wyniku ostatecznego rozliczenia kosztów budowy powstała różnica pomiędzy wysokością wstępnie ustalonego wkładu budowlanego a kosztami budowy lokalu, uprawniony albo zobowiązany z tego tytułu jest członek albo osoba niebędąca członkiem Spółdzielni, którym w chwili dokonania tego rozliczenia przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu.

DZIAŁ VIII. UŻYWANIE LOKALI

§ 27

1. Lokal, do którego ustanowiono spółdzielcze prawo do lokalu, może być używany wyłącznie na cele określone w umowie o ustanowienie tego prawa.
2. Zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części wymaga zgody Spółdzielni oraz pozwolenia właściwego organu.
3. Przez zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części rozumie się w szczególności:
 - 1) przeróbkę pomieszczenia z przeznaczeniem na pobyt ludzi albo przeznaczenie do użytku publicznego lokalu lub pomieszczenia, które uprzednio miało inne przeznaczenie bądź było budowane w innym celu, w tym także przeznaczenie pomieszczeń mieszkalnych na cele niemieszkalne,
 - 2) podjęcie albo zaniechanie w obiekcie budowlanym lub jego części działalności zmieniającej warunki bezpieczeństwa pożarowego, powodziowego lub pracy, warunki zdrowotne, higieniczno-sanitarne lub ochrony środowiska, bądź wielkość lub układ obciążeń.
4. Instalowanie na obiektach budowlanych krat, żaluzji na balkonach oraz tablic i urządzeń reklamowych jest dopuszczalne tylko za zgodą i na warunkach określonych przez Spółdzielnię.
5. W razie zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części bez zgody Spółdzielni oraz pozwolenia właściwego organu Spółdzielnia występuje do właściwego organu o wydanie decyzji nakazującej inwestorowi przywrócić

nie na jego koszt poprzedniego sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części.

§ 28

Zasady używania lokali w domach Spółdzielni oraz zasady porządku domowego i współżycia mieszkańców określa regulamin uchwalony przez Radę Nadzorczą.

DZIAŁ IX. USTANIE CZŁONKOSTWA

§ 29

1. Członkostwo w Spółdzielni ustaje na skutek:
 - 1) śmierci osoby fizycznej lub ustania osoby prawnej;
 - 2) likwidacji Spółdzielni.
2. Wystąpienie za wypowiedzeniem:
 - 1) okres wypowiedzenia wynosi 30 dni i rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po dniu zgłoszenia wystąpienia; na wniosek członka Spółdzielni termin wypowiedzenia może być skrócony przez Zarząd do jednego dnia;
 - 2) za datę wystąpienia członka ze Spółdzielni uważa się następny dzień po upływie okresu wypowiedzenia;
 - 3) członek może cofnąć wypowiedzenie przed jego rozpatrzeniem przez Zarząd Spółdzielni.
3. Skreślenie z rejestru członków:
 - 1) członka zmarłego skreśla Zarząd z rejestru członków Spółdzielni ze skutkiem od dnia, w którym nastąpiła śmierć;
 - 2) osobę prawną będącą członkiem Spółdzielni skreśla Zarząd z rejestru członków ze skutkiem od dnia jej ustania;
 - 3) w wypadkach określonych w punktach 1 i 2 Zarząd stwierdza wymienione okoliczności na posiedzeniu i dokonuje wpisu w rejestrze członków.
4. Członkostwo w Spółdzielni (z mocy prawa) ustaje z chwilą:
 - 1) wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego;
 - 2) zbycia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu lub udziału w tym prawie;
 - 3) zbycia prawa odrębnej własności lokalu lub udziału w tym prawie;
 - 4) zbycia ekspektatywy własności lub udziału w tym prawie;
 - 5) wygaśnięcia roszczenia o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego;
 - 7) rozwiązania umowy o budowę lokalu, o której mowa w art. 18 usm.
5. Członkostwo w Spółdzielni ustaje także w wypadku podjęcia przez właścicieli na podstawie art. 24¹ usm uchwały, że w zakresie ich praw i obowiązków oraz zarządu nieruchomością wspólną będą miały zastosowanie przepisy ustawy *o własności lokali*. Członkostwo w Spółdzielni ustaje z chwilą podjęcia uchwały, chyba że uchwała zaczyna obowiązywać w innym terminie.

6. Członkostwo w Spółdzielni ustaje także w wypadku wyodrębnienia własności wszystkich lokali w określonym budynku lub budynkach położonych w obrębie danej nieruchomości. Członkostwo w Spółdzielni ustaje z chwilą wyodrębnienia ostatniego lokalu, to jest z chwilą wpisu do księgi wieczystej.
7. Jeżeli członkowi przysługuje w Spółdzielni więcej niż jeden tytuł prawny do lokalu będący podstawą uzyskania członkostwa, utrata członkostwa następuje dopiero w wypadku utraty wszystkich tytułów prawnych do lokali w Spółdzielni. Przepis ten stosuje się odpowiednio do członka, który jest stroną umowy lub umów o budowę lokalu lub lokali.
8. Członek Spółdzielni, któremu w dniu 9.09.2017 roku nie przysługiwało spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu albo prawo odrębnej własności lokalu oraz któremu nie przysługuje roszczenie o ustanowienie prawa odrębnej własności lokalu lub roszczenie o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, traci z tym dniem członkostwo w Spółdzielni.
9. W wypadku zaistnienia okoliczności określonych w ust. 4 – 8 Zarząd Spółdzielni na podstawie oryginałów dokumentów potwierdzających ustanie członkostwa na posiedzenia Zarządu dokonuje wpisu w protokole Zarządu. Wpis ten jest podstawą zmian w rejestrze członków.

§ 30

1. Właściciel lokalu będący członkiem Spółdzielni może wystąpić ze Spółdzielni w każdym czasie za pisemnym wypowiedzeniem złożonym Zarządowi.
2. Okres wypowiedzenia wynosi 3 miesiące i rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po dniu złożenia wystąpienia.
3. Za datę wystąpienia członka ze Spółdzielni uważa się następny dzień po upływie okresu wypowiedzenia.

DZIAŁ X. SKUTKI USTANIA CZŁONKOSTWA

Rozdział I. Wygaśnięcie lokatorskiego prawa do lokalu

§ 31

1. Spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu wygasa w wypadku:
 - 1) śmierci osoby, której przysługuje prawo do lokalu, chyba że prawo przysługuje małżonkom;
 - 2) zrzeczenia się prawa przez osobę, której przysługuje;
 - 3) orzeczenia przez sąd o wygaśnięciu.
2. Spółdzielnia reprezentowana przez Zarząd może wystąpić do sądu z żądaniem orzeczenia przez sąd o wygaśnięciu spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu w wypadku:

- 1) zaległości w opłatach, o których mowa w § 12 ust. 1, za okres co najmniej 6 miesięcy. Przez zaległości w opłatach rozumie się zaległości bieżące i zasądzone przez sąd, odsetki, opłaty sądowe i egzekucyjne.
 - 2) rażącego lub uporczywego wykraczania osoby korzystającej z lokalu przeciwko obowiązującemu porządkowi domowemu;
 - 3) niewłaściwego zachowania tej osoby czyniącego korzystanie z innych lokali lub nieruchomości wspólnej uciążliwym.
3. Jeżeli podstawą żądania orzeczenia o wygaśnięciu spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego jest zaleganie w opłatach, o których mowa w § 12 ust 1, nie można orzec o wygaśnięciu spółdzielczego lokatorskiego prawa do tego lokalu, jeżeli najpóźniej przed zamknięciem rozprawy przed sądem pierwszej instancji, a jeżeli wniesiono apelację – przed sądem drugiej instancji członek Spółdzielni uiszczy wszystkie zaległe opłaty.
 4. Gdy spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego przysługuje małżonkom wspólnie, sąd może orzec o wygaśnięciu spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego wobec jednego z małżonków albo wobec obojga małżonków.
 5. Z chwilą gdy orzeczenie sądu, o którym mowa w art. 11 ust. 1¹ i 1² usm, stanie się prawomocne, spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego wygasa. W wypadku, o którym mowa w ust. 1² usm, spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego wygasa wobec jednego z małżonków albo wobec obojga małżonków.
 6. W wypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego Spółdzielnia, z zastrzeżeniem art. 15 i art. 16¹ usm, ogłasza nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia opróżnienia lokalu przetarg na ustanowienie odrębnej własności tego lokalu.
 7. W wypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego i zgłoszenia się osób bliskich, Spółdzielnia ogłasza przetarg nie później niż w ciągu roku od dnia opróżnienia lokalu, jeżeli osoby bliskie nie złożyły zapewnienia nabycia lokalu.
 8. Warunkiem przeniesienia odrębnej własności lokalu jest wpłata wartości rynkowej lokalu.
 9. Spółdzielnia nie przenosi odrębnej własności lokalu, jeżeli:
 - 1) osoba, której przysługiwało spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, a której prawo wygasło, zgłosi roszczenie o ponowne ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego w wypadku, o którym mowa w art. 16¹ usm;
 - 2) osoba, o której mowa w art. 15 ust. 2 usm, zgłosi roszczenie o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do tego lokalu;
 - 3) Spółdzielnia może unieważnić przetarg bez podania przyczyn do momentu przeniesienia własności bez prawa dochodzenia jakichkolwiek roszczeń przez uczestników.
 10. W wypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego Spółdzielnia wypłaca osobie uprawnionej wartość rynkową tego lokalu. Przysługująca osobie uprawnionej wartość rynkowa nie może być wyższa od

kwoty, jaką Spółdzielnia uzyska od osoby obejmującej lokal w wyniku przetargu przeprowadzonego przez Spółdzielnię zgodnie z postanowieniami Statutu.

11. Z wartości rynkowej lokalu potrąca się przypadającą na dany lokal część zobowiązań Spółdzielni związanych z budową, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 usm, w tym w szczególności niewniesiony wkład mieszkaniowy. Jeżeli Spółdzielnia skorzystała z pomocy uzyskanej ze środków publicznych lub z innych środków, potrąca się również nominalną kwotę umorzenia kredytu lub dotacji w części przypadającej na ten lokal oraz kwoty zaległych opłat, o których mowa w art. 4 ust. 1 usm, a także koszty określenia wartości rynkowej lokalu, zaległości bieżące i zasądzone przez sąd, odsetki, opłaty sądowe i egzekucyjne.
12. Wynagrodzenie notariusza za ogół czynności notarialnych dokonanych przy zawieraniu umowy oraz koszty sądowe w postępowaniu wieczystoksięgowym obciążają osobę, na rzecz której Spółdzielnia dokonuje przeniesienia własności lokalu.
13. Warunkiem wypłaty, o której mowa w art. 11 ust. 2¹ usm, jest opróżnienie lokalu.
14. Przepisów § 9 nie stosuje się do lokali mieszkalnych wybudowanych przy wykorzystaniu finansowania zwrotnego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 26 października 1995 r. *o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego*. Dla takich lokali, w wypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, Spółdzielnia może ustanowić spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego wyłącznie na rzecz osób spełniających warunki, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1 i 3 tej ustawy.
15. W wypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, gdy ten lokal nie podlega zbyciu w drodze przetargu, Spółdzielnia zwraca osobie uprawnionej wniesiony wkład mieszkaniowy albo jego wniesioną część, zwaloryzowane według wartości rynkowej lokalu. W rozliczeniu tym nie uwzględnia się długu obciążającego członka Spółdzielni z tytułu przypadającej na niego części zaciągniętego przez Spółdzielnię kredytu na sfinansowanie kosztów budowy danego lokalu wraz z odsetkami, o którym mowa w art. 10 ust. 2 usm.
16. W wypadku, o którym mowa w art. 11 ust. 2⁶ usm, warunkiem zwrotu wartości wkładu mieszkaniowego albo jego części jest:
 - 1) wniesienie wkładu mieszkaniowego przez członka Spółdzielni i zawarcie umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, do którego wygasło prawo przysługujące innej osobie;
 - 2) opróżnienie lokalu, chyba że członek Spółdzielni zawierający umowę o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, do którego wygasło prawo przysługujące innej osobie, wyrazi pisemną zgodę na dokonanie wypłaty pomimo nieopóżnienia lokalu.
17. W wypadku, o którym mowa w art. 11 ust. 2⁷ pkt 1 usm, z wkładu mieszkaniowego potrąca się kwoty zaległych opłat, o których mowa w art. 4 ust. 1 usm, a także koszty określenia wartości rynkowej lokalu.
18. Członek Spółdzielni zawierający umowę o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, do którego wygasło prawo przysługujące innej osobie, wnosi wkład mieszkaniowy w wysokości, o której mowa w art. 11

ust. 2⁶ usm, oraz zobowiązuje się do spłaty długu obciążającego tę osobę z tytułu przypadającej na nią części zaciągniętego przez Spółdzielnię kredytu na sfinansowanie kosztów budowy danego lokalu wraz z odsetkami.

19. Przez określone w ust. 15 wniesienie wkładu mieszkaniowego rozumie się również przedstawienie przez zobowiązanego rozliczenia z wszystkimi uprawnionymi do zwrotu wkładu.
20. Umowa o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, zawarta z inną osobą przed wygaśnięciem prawa do tego lokalu, jest nieważna.

§ 32

1. Z chwilą śmierci jednego z małżonków spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, które przysługiwało obojgu małżonkom, przypada drugiemu małżonkowi. Nie narusza to uprawnień spadkobierców do dziedziczenia wkładu. Małżonek ten w umowie przeniesienia własności zobowiązuje się do dokonania rozliczeń bezpośrednio z ewentualnymi spadkobiercami.
2. Przepis ust. 1 nie narusza uprawnień spadkobierców do dziedziczenia wkładu.
3. Małżonek, o którym mowa w ust. 1, w umowie o przeniesienie własności zobowiązuje się do dokonania rozliczeń bezpośrednio z ewentualnymi spadkobiercami.
4. W wypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego w następstwie śmierci uprawnionego lub w innych przypadkach, o których mowa w Statucie, roszczenia o zawarcie umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego przysługują jego osobom bliskim. Osobą bliską jest zstępny, wstępny, rodzeństwo, dzieci rodzeństwa, małżonek, osoba przysposabiająca i przysposobiona oraz osoba, która pozostaje faktycznie we wspólnym pożyciu.
5. Umowy, o których mowa w ust. 3, zawiera się na warunkach określonych w dotychczasowej umowie o ustanowieniu spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego lub w przydziale lokalu.
6. W wypadku śmierci osoby będącej stroną umowy o budowę w okresie oczekiwania na zawarcie umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego osobom bliskim, które miały wspólnie z osobą, będącą stroną umowy o budowę, zamieszkać w tym lokalu, przysługują roszczenia o zawarcie umowy zgodnie z postanowieniami umowy o budowę lokalu. Osoba ta staje się stroną umowy o budowę lokalu wiążącej osobę zmarłą.
7. Do zachowania roszczeń, o których mowa w ust. 4 i 6, konieczne jest złożenie w terminie jednego roku pisemnego zapewnienia o gotowości zawarcia umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego. W wypadku zgłoszenia się kilku uprawnionych, rozstrzyga sąd w postępowaniu nieprocesowym, biorąc pod uwagę w szczególności okoliczność, czy osoba uprawniona na podstawie ust. 4 zamieszkiwała z byłym członkiem. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego przez Spółdzielnię terminu wystąpienia do sądu, wyboru dokonuje Spółdzielnia. Jeżeli o roszczeniu rozstrzygał sąd, osoby, które pozostawały w sporze, niezwłocznie zawiadamiają o tym Spółdzielnię. Do momentu zawiadomienia Spółdzielni o tym, komu przypadło spółdzielcze loka-

torskie prawo do lokalu mieszkalnego, osoby te odpowiadają solidarnie za opłaty, o których mowa w art. 4 ust. 1 usm.

8. Osoba, o której mowa w ust. 3, staje się stroną umowy o budowę lokalu wiążącą osobę, o której mowa w art. 10 usm.
9. W wypadku wygaśnięcia roszczeń lub braku uprawnionych osób, o których mowa w ust. 3, Spółdzielnia wypłaca osobie uprawnionej wartość rynkową tego lokalu ustaloną zgodnie z art. 11 ust. 2¹ i 2² usm.
10. W wypadku ustania członkostwa w okresie poprzedzającym zawarcie umowy o budowę lokalu osobom, o których mowa w ust. 3, przysługują roszczenia o przyjęcie do Spółdzielni i zawarcie umowy.
11. Osobie, której przysługiwało spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, a której prawo wygasło z powodu nieuiszczenia opłat związanych z eksploatacją i utrzymaniem jej lokalu lub eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie Spółdzielni, przysługuje roszczenie do Spółdzielni o ponowne ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, jeżeli spłaci Spółdzielni całe zadłużenie wynikające z nieuiszczenia tych opłat wraz z odsetkami.
12. Roszczenie, o którym mowa w ust. 11, przysługuje tylko wtedy, jeżeli wcześniej nie został ustanowiony tytuł prawny do lokalu na rzecz innej osoby. Warunkiem ustanowienia przez Spółdzielnię tytułu prawnego do lokalu na rzecz innej osoby jest opróżnienie lokalu przez osobę, której spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego wygasło.
13. Po ustaniu małżeństwa wskutek rozwodu lub po unieważnieniu małżeństwa małżonkowie zawiadamiają Spółdzielnię, któremu z nich przypadło spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego. Do momentu zawiadomienia Spółdzielni o tym, komu przypadło spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, małżonkowie, których małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód lub unieważnione, odpowiadają solidarnie za opłaty, o których mowa w art. 4 ust. 1 usm.

Rozdział II. Wygaśnięcie własnościowego prawa do lokalu

§ 33

1. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu wygasa z chwilą przeniesienia własności tegoż lokalu na rzecz osoby uprawnionej, zrzeczenia się tego prawa na rzecz Spółdzielni oraz w innych wypadkach określonych w *Kodeksie cywilnym* i innych ustawach.
2. W wypadku ustania członkostwa jednego ze współuprawnionych z tytułu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu albo obojga małżonków § 23 ust. 1 pkt 1 stosuje się odpowiednio.
3. Spółdzielnia nie może odmówić przyjęcia w poczet członków nabywcy spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, jeżeli odpowiada on wymaganiom Statutu. Dotyczy to również spadkobiercy, zapisobiorcy i licytanta.

4. W wypadkach gdy ustawa przewiduje wygaśnięcie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, prawo to, jeżeli jest obciążone hipoteką, nie wygasa, lecz przechodzi z mocy prawa na Spółdzielnię, która powinna je zbyć w drodze przetargu w terminie 6 miesięcy.
5. Spółdzielnia jest obowiązana uiścić osobie uprawnionej wartość nabytego prawa po potrąceniu należności wymienionych w § 19 ust. 3 oraz z tytułu obciążenia hipoteką. Obowiązek ten powstaje dopiero z chwilą zbycia prawa w drodze przetargu.

§ 34

1. Jeżeli spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu przeszło na kilku spadkobierców, powinni oni, w terminie jednego roku od dnia otwarcia spadku, wyznaczyć spośród siebie pełnomocnika w celu dokonywania czynności prawnych związanych z wykonywaniem tego prawa, włącznie z zawarciem w ich imieniu umowy o przeniesienie własności lokalu. W razie bezskutecznego upływu tego terminu, na wniosek spadkobierców lub Spółdzielni, sąd w postępowaniu nieprocesowym wyznaczy przedstawiciela.
2. W razie śmierci jednego z małżonków, którym spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu przysługiwało wspólnie, postanowienia ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 35

Po wygaśnięciu tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego, członek bądź osoba niebędąca członkiem Spółdzielni, której przysługiwało spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu oraz zamieszkujące w tym lokalu osoby, które swoje prawa od nich wywodzą, są obowiązani do opróżnienia lokalu w terminie trzech miesięcy od wygaśnięcia tytułu prawnego do lokalu. Spółdzielnia nie ma obowiązku dostarczenia innego lokalu.

§ 36

1. W razie śmierci członka Spółdzielni przed przydzieleniem lokalu na zasadzie własnościowego prawa do lokalu, wkład budowlany wraz ze związanymi z nim uprawnieniami przechodzi na spadkobierców.
2. W razie ustania członkostwa z innych przyczyn niż śmierć przed zawarciem umowy o ustanowienie odrębnej własności lokalu lub zbyciem ekspektatywy prawa odrębnej własności lokalu umowa o budowę lokalu ulega rozwiązaniu.
3. Po śmierci członka Spółdzielni, któremu przysługiwało spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu lub miejsca postojowego w wielostanowiskowym garażu i który wystąpił z żądaniem przeniesienia własności tego lokalu lub miejsca postojowego, jego spadkobiercy mogą żądać przeniesienia na nich własności lokalu lub udziału we współwłasności garażu, nawet jeżeli żaden z nich nie jest członkiem Spółdzielni. W tym wypadku uznaje się, że wniosek o przeniesienie własności został złożony w dniu pierwszego wystąpienia z żądaniem przez członka Spółdzielni.

4. Po śmierci najemcy lokalu, który wystąpił z żądaniem przeniesienia własności określonym w art. 39 i 48 *usm*, jeżeli brak jest osób, które wstępują w stosunek najmu na podstawie art. 691 *Kodeksu cywilnego*, jego spadkobiercy mogą żądać przeniesienia na nich własności lokalu, nawet jeżeli żaden z nich nie jest członkiem Spółdzielni. W tym wypadku uznaje się, że wniosek o przeniesienie własności został złożony w dniu pierwszego wystąpienia z żądaniem przez najemcę.

Rozdział III. Wygaśnięcie prawa do lokalu użytkowego

§ 37

Spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego wygasa w trybie i na zasadach przewidzianych w Statucie dla wygaśnięcia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu.

§ 38

Po wygaśnięciu spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego członek Spółdzielni oraz osoby, które prawo swoje od niego wywodzą, obowiązane są do opróżnienia lokalu w terminie 3 miesięcy od chwili wygaśnięcia prawa. Spółdzielnia nie ma obowiązku dostarczania innego lokalu.

§ 39

Spółdzielcze prawo do garażu oraz miejsca postojowego w wielostanowiskowym garażu wygasa w trybie i na zasadach przewidzianych w Statucie dla wygaśnięcia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu.

§ 40

1. Po wygaśnięciu spółdzielczego prawa do garażu oraz miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym członek Spółdzielni jest obowiązany garaż oraz miejsce postojowe w garażu wielostanowiskowym opróżnić i przekazać Spółdzielni w terminie 3 miesięcy od chwili wygaśnięcia prawa.
2. Po opróżnieniu garażu oraz miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym Spółdzielnia zwraca członkowi Spółdzielni lub uprawnionym spadkobiercom wkład budowlany na zasadach obowiązujących przy zwrocie równowartości własnościowego prawa do lokalu wg wyceny rzeczoznawcy.
3. Członek Spółdzielni, który zawiera ze Spółdzielnią umowę o ustanowienie spółdzielczego własnościowego prawa do zwolnionego garażu oraz miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym, obowiązany jest wnieść wkład budowlany według zasad określonych w § 19 *ust.* 6 Statutu.

DZIAŁ XI. OPŁATY ZA UŻYWANIE LOKALI

§ 41

1. Członkowie Spółdzielni wnoszą opłaty na zasadach określonych w § 12 ust. 1, 3 i 7 Statutu. Osoby niebędące członkami wnoszą opłaty na zasadach określonych w § 12 ust. 2 i 5 Statutu. Opłaty, o których mowa wyżej, przeznacza się wyłącznie na cele określone w tych postanowieniach. Koszty eksploatacji i utrzymania nieruchomości obejmują zwłaszcza koszty administrowania nieruchomością, koszty dostawy energii cieplnej na potrzeby ogrzewania lokali i podgrzewania wody, dostawy wody i odprowadzania ścieków, dostawy gazu, wywozu nieczystości, eksploatacji dźwigów, anteny zbiorczej, domofonów oraz odpisy na fundusz remontowy Spółdzielni.
2. Szczegółowe zasady rozliczania kosztów gospodarki zasobami mieszkaniowymi i ustalania wysokości opłat za lokale uchwała Rada Nadzorcza.
Rada Nadzorcza może uchwalić inne niż dla lokali mieszkalnych opłaty za używanie lokali użytkowych. Opłaty za używanie lokali użytkowych mogą być odpowiednio różnicowane współczynnikami korygującymi w zależności od właściwości lokalu.
3. Rada Nadzorcza Spółdzielni na wniosek większości właścicieli lokali w budynku lub budynkach położonych w obrębie danej nieruchomości obliczonej według wielkości udziałów w nieruchomości wspólnej może podjąć uchwałę o zwiększeniu obciążenia właścicieli lokali użytkowych z tytułu wydatków i ciężarów związanych z utrzymaniem nieruchomości wspólnej w części nieznajdującej pokrycia w pożytkach i innych przychodach, jeżeli uzasadnia to sposób korzystania z tych lokali.
4. Rada Nadzorcza może ustalić pobieranie indywidualnych opłat od członków oraz osób niebędących członkami Spółdzielni, którym przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu lub prawo odrębnej własności lokalu za wykonywane na ich rzecz czynności stanowiące koszty Spółdzielni, w szczególności:
 - 1) za pośrednictwo w dokonywaniu rozliczeń opłat związanych z zamieszka-
aniem,
 - 2) za obsługę i legalizację zainstalowanych w lokalu urządzeń pomiarowych,
 - 3) tytułem zwrotu kosztów przygotowania dokumentów niezbędnych do podję-
cia przez Walne Zgromadzenie uchwały o podziale Spółdzielni na wniosek
członków, udostępnienie ich członkom żądającym podziału oraz kosztów
zwołania i przeprowadzenia na podstawie art. 108 § 1 ustawy *Prawo spół-
dzielcze* Walnego Zgromadzenia według kalkulacji kosztów. Spółdzielnia
może żądać od wnioskodawców podziału Spółdzielni solidarnie wpłaty za-
liczki na pokrycie kosztów podziału wynikających ze wstępnej kalkulacji
kosztów.
5. Do obciążeń Spółdzielni z innych tytułów, oprócz tych, o których mowa
w § 12 ust. 1 – 3, zalicza się w szczególności:
 - 1) spłaty kredytów zaciągniętych przez Spółdzielnię wraz z odsetkami,
 - 2) koszty określenia przez Spółdzielnię przedmiotu odrębnej własności po-
szczególnych lokali.

6. Różnica między kosztami eksploatacji i utrzymania danej nieruchomości a przychodami z opłat, o których mowa w ust. 1, zwiększa odpowiednio przychody lub koszty eksploatacji i utrzymania danej nieruchomości w roku następnym.
7. Spółdzielnia jest obowiązana na żądanie członka Spółdzielni lub osoby niebędącej członkiem Spółdzielni, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu lub prawo odrębnej własności lokalu, przedstawić kalkulację wysokości opłat.
8. Spółdzielnia jest obowiązana zawiadomić członków Spółdzielni, którym przysługują spółdzielcze prawa do lokali, osoby niebędące członkami Spółdzielni, którym przysługują spółdzielcze własnościowe prawa do lokali, członków Spółdzielni będących właścicielami lokali oraz właścicieli lokali niebędących członkami Spółdzielni, o zmianie wysokości opłat pisemnie wraz z podaniem uzasadnienia, w terminie:
 - 1) w wypadku opłat zależnych od Spółdzielni co najmniej na 3 miesiące naprzód na koniec miesiąca kalendarzowego,
 - 2) w wypadku zmiany wysokości opłat na pokrycie kosztów niezależnych od Spółdzielni, w szczególności energii, gazu, wody oraz odbioru ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych, co najmniej na 14 dni przed upływem terminu do wnoszenia opłat, ale nie później niż ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego ten termin.
9. Członkowie Spółdzielni, osoby niebędące członkami Spółdzielni, którym przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokali mogą kwestionować zasadność zmiany wysokości opłat bezpośrednio na drodze sądowej. W wypadku wystąpienia na drogę sądową ponoszą oni opłaty w dotychczasowej wysokości. Ciężar udowodnienia zasadności zmiany wysokości opłat spoczywa na Spółdzielni.
10. Za opłaty wymienione w ust. 1 solidarnie z członkami Spółdzielni, właścicielami lokali niebędącymi członkami Spółdzielni lub osobami niebędącymi członkami Spółdzielni, którym przysługują spółdzielcze własnościowe prawa do lokali, odpowiadają stale zamieszkujące z nimi w lokalu osoby pełnoletnie, z wyjątkiem pełnoletnich zstępnych pozostających na ich utrzymaniu, a także osoby faktycznie korzystające z lokalu.
11. Odpowiedzialność osób, o których mowa w ust. 10, ogranicza się do wysokości opłat należnych za okres ich stałego zamieszkiwania lub faktycznego korzystania z lokalu.

§ 42

1. Opłaty, o których mowa w § 41, powinny być uiszczane co miesiąc z góry, w tym przez członków Spółdzielni – do dnia 20, zaś przez niebędących członkami właścicieli i najemców lokali oraz niebędących członkami Spółdzielni osób, którym przysługują spółdzielcze własnościowe prawa do lokali – do dnia 10 każdego miesiąca.

2. Obowiązek uiszczania opłat określonych w § 41 powstaje z dniem postawienia członkowi Spółdzielni do dyspozycji przydzielonego lokalu.
3. Gdy po zwróceniu Spółdzielni lokalu wykonanie jego remontu zostało powierzone Spółdzielni, obowiązek płacenia czynszu ustaje po wykonaniu remontu, nie później jednak niż 30 dni od daty protokolarnego przekazania lokalu dla Spółdzielni.
4. Od niewpłaconych w terminie należności z tytułu opłat (zaległości) za używanie lokalu Spółdzielnia pobiera maksymalne odsetki ustawowe za opóźnienie. Przez zaległości w opłatach rozumie się zaległości bieżące, odsetki zasądzone przez sąd, opłaty sądowe i egzekucyjne.
5. Z opłat za używanie lokali nie można potrącać swoich należności od Spółdzielni.

§ 43

1. Członek Spółdzielni oraz osoba niebędąca członkiem Spółdzielni, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, zwalniając lokal zobowiązani są zwrócić go Spółdzielni w stanie odnowionym lub pokryć koszty odnowienia, a także koszty zużycia bądź wymiany urządzeń techniczno-sanitarnych, stanowiących wyposażenie lokalu.
2. Podstawowy zakres obowiązków Spółdzielni w dziedzinie napraw wewnątrz lokali obejmuje naprawy i wymiany wewnętrznej instalacji:
 - a) wodociągowej oraz ciepłej wody do zaworów odcinających w lokalu,
 - b) gazowej do urządzenia odbiorczego w budynkach ze zbiorczymi licznikami gazu,
 - c) gazowej do licznika w budynkach z licznikami gazu indywidualnymi dla poszczególnych lokali,a także naprawy wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej obejmującej piony zbiorcze bez podejść do przyborów; naprawę poziomów zbiorczych w piwnicach; instalacji centralnego ogrzewania wraz z grzejnikami; instalacji elektrycznej do zabezpieczenia w mieszkaniu (bez wymiany zabezpieczenia); instalacji domofonowej oraz anteny zbiorczej; malowanie klatek i korytarzy piwnic; naprawa wind.
3. Rada Nadzorcza może rozszerzyć obowiązki Spółdzielni odnośnie napraw i wymiany wewnątrz lokali poza zakres określony wyżej, uchwalając na ten cel dodatkowe odpisy na fundusz remontowy.
4. Naprawy wewnątrz lokali niezaliczone do obowiązków Spółdzielni obciążają użytkowników zajmujących te lokale.

Jako szczególne obowiązki użytkownika lokalu w zakresie napraw wewnątrz lokalu uznaje się:

 - 1) naprawę i wymianę podłóg, posadzek, wykładzin podłogowych oraz ściennych okładzin ceramicznych,
 - 2) naprawę oraz wymianę okien i drzwi, w uzgodnieniu ze Spółdzielnią,
 - 3) naprawę urządzeń techniczno-sanitarnych w lokalu łącznie z wymianą tych urządzeń,

- 4) naprawę przewodów odpływowych urządzeń sanitarnych aż do pionów zbiorczych, w tym niezwłoczne usuwanie ich niedrożności,
 - 5) malowanie lub tapetowanie ścian i sufitów oraz naprawę uszkodzonych tynków ścian i sufitów,
 - 6) malowanie drzwi i okien oraz balkonów, wbudowanych mebli, urządzeń kuchennych, sanitarnych i grzewczych, w celu ich zabezpieczenia przed korozją,
 - 7) wymianę instalacji elektrycznej wewnątrz lokali przez osoby i firmy posiadające uprawnienia w tym zakresie; odbiór wykonywanych prac winien się odbywać z udziałem przedstawiciela Spółdzielni,
 - 8) naprawę bądź przestawienie pieców węglowych,
 - 9) naprawę bądź wymianę szlichty na balkonach oraz posadzek i ścianek działowych piwnicach.
5. Naprawa wszelkich uszkodzeń wewnątrz lokalu powstałych z winy użytkownika lokalu lub osób z nim zamieszkałych obciąża użytkownika lokalu.
 6. Naprawy wewnątrz lokalu zaliczone do obowiązków użytkownika lokalu oraz odnowienia lokalu mogą być wykonywane przez Spółdzielnię tylko za odpłatnością zainteresowanego użytkownika lokalu, poza opłatami uiszczanymi za używanie lokali.
 7. Obowiązki Spółdzielni i użytkowników lokali w zakresie napraw wewnątrz lokali oraz zasady rozliczeń Spółdzielni z użytkownikami lokali zwalniającymi lokale określa regulamin uchwalony przez Radę Nadzorczą.

DZIAŁ XII. ROZLICZENIE Z TYTUŁU UDZIAŁÓW, WKŁADÓW I RÓWNOWARTOŚCI SPÓŁDZIELCZEGO PRAWA DO LOKALU

§ 44

1. W wypadku wygaśnięcia spółdzielczych praw do lokali osobom uprawnionym przysługuje zwrot wartości rynkowej lokali według zasad określonych w § 18 ust. 2, 3 i 5, § 19 oraz § 33 ust. 4, 5, po uprzednim potrąceniu wierzytelności Spółdzielni na podstawie art. 498 § 1 i 2 *Kodeksu cywilnego*.
2. W wypadku ustania członkostwa w okresie oczekiwania na zawarcie umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu oraz wygaśnięcia roszczeń lub braku uprawnionych następców Spółdzielnia wypłaca osobie uprawnionej wartość rynkową tego lokalu, ustaloną zgodnie z § 18 ust. 2 – 3, po potrąceniu wierzytelności Spółdzielni na podstawie art. 498 § 1 i § 2 *Kodeksu cywilnego*.
3. W razie ustania członkostwa z innych przyczyn niż śmierć przed uzyskaniem własnościowego prawa do lokalu lub zamieszkaniem przez członka Spółdzielni w przydzielonym mu lokalu, byłemu członkowi przysługuje zwrot kwot wpłaconych na wkład budowlany.
4. W sytuacji przewidzianej w § 36 ust. 2 spadkobiercom członka Spółdzielni przysługuje zwrot kwot wpłaconych na wkład budowlany.

5. Postanowienia ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio do lokali użytkowych i garaży oraz miejsc postojowych w garażach wielostanowiskowych.
6. Na wkłady mieszkaniowe i budowlane członków nie są zaliczane nakłady mające charakter trwałe poniesione na dodatkowe wyposażenie i wykończenie lokali, poczynione ze środków członków lub innych użytkowników lokali.
7. Dodatkowe wyposażenie i wykończenie lokali, jeśli nie jest wykonane za pośrednictwem Spółdzielni wymaga zgody Spółdzielni wówczas, gdy połączone jest ze zmianami w układzie funkcjonalno-użytkowym lokalu lub zmianami konstrukcyjnymi.
8. W wypadku zwolnienia lokalu rozliczenia z tytułu dodatkowego wyposażenia i wykończenia lokali dokonywane są za pośrednictwem Spółdzielni lub bezpośrednio między osobami zwalnającymi i otrzymującymi lokal.
9. Za urządzenia i wyposażenie dodatkowe uznane przez Spółdzielnię za przydatne członek zwalniający lokal zajmowany na podstawie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu otrzymuje zwrot kwoty odpowiadającej aktualnej wartości pozostawionych urządzeń i wyposażenia dodatkowego, a członek obejmujący ten lokal wpłaca tę samą kwotę.
10. Rozliczenia z tytułu dodatkowego wyposażenia i wykończenia lokali w odniesieniu do zbywanych spółdzielczych lokali własnościowych dokonywane są bezpośrednio między zainteresowanymi osobami.

§ 45

Rozliczenie z byłym członkiem Spółdzielni, osobą niebędącą członkiem Spółdzielni, której przysługiwało spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu względnie ich spadkobiercami powinno być dokonane:

- 1) z tytułu wkładu mieszkaniowego i równowartości własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego i użytkowego, na dzień wygaśnięcia tego prawa,
- 2) z tytułu kwot wpłaconych na poczet wkładu mieszkaniowego lub budowlanego, na dzień ustania członkostwa,
- 3) z tytułu udziału, na dzień ustania członkostwa.

§ 46

1. Wypłata kwot należnych osobie uprawnionej powinna być dokonana:
 - 1) z tytułu udziału i wkładu mieszkaniowego, nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia wygaśnięcia lokatorskiego prawa do lokalu, a w razie wszczęcia postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, nie później niż w ciągu 3 miesięcy od zawiadomienia Spółdzielni o stwierdzeniu nabycia spadku;
 - 2) z tytułu udziału i równowartości własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub użytkowego, nie później niż w ciągu 3 miesięcy od daty wygaśnięcia tego prawa, a w razie wszczęcia postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, nie później niż w ciągu 3 miesięcy od zawiadomienia Spółdzielni o stwierdzeniu nabycia spadku;
 - 3) z tytułu kwot wniesionych na poczet wkładu mieszkaniowego lub budowlanego, w ciągu 3 miesięcy od dnia ustania członkostwa.

2. Osoba uprawniona nie może skutecznie domagać się wypłaty należności wymienionych w ust. 1 przed upływem 1 miesiąca od dnia opróżnienia lokalu.

DZIAŁ XIII. GOSPODARKA SPÓŁDZIELNI

§ 47

Spółdzielnia prowadzi działalność gospodarczą na zasadach rachunku ekonomicznego.

§ 48

1. Fundusze Spółdzielni stanowią:
 - 1) fundusz udziałowy – powstaje z wpłat udziałów członkowskich, odpisów na udziały członkowskie z podziału nadwyżki bilansowej lub innych źródeł określonych w odrębnych przepisach;
 - 2) fundusz zasobowy – powstaje z wpłat przez członków wpisowego, części nadwyżki bilansowej lub innych źródeł określonych w odrębnych przepisach;
 - 3) fundusz wkładów mieszkaniowych – tworzony z wpłat wkładów mieszkaniowych;
 - 4) fundusz wkładów budowlanych – tworzony z wpłat wkładów budowlanych.
2. Spółdzielnia tworzy następujące fundusze celowe:
 - 1) fundusz remontowy,
 - 2) zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,
 - 3) fundusz na spłatę kredytów i odsetek.
3. Inne fundusze celowe mogą być tworzone na podstawie uchwał Rady Nadzorczej.
4. Wartość środków trwałych i innych, finansowanych bezpośrednio z funduszu udziałowego lub wkładów budowlanych, nie zwiększa funduszu zasobowego. Umorzenie wartości tych środków trwałych obciąża odpowiednio fundusz udziałowy lub wkłady budowlane.
5. Umorzenie środków trwałych, finansowanych bezpośrednio z funduszu zasobowego oraz z funduszu wkładów mieszkaniowych, obciąża bezpośrednio te fundusze.
6. 1) Odpisy na fundusz remontowy obciążają koszty gospodarki zasobami mieszkaniowym. Obowiązek świadczenia na ten fundusz dotyczy członków Spółdzielni, właścicieli lokali niebędących członkami Spółdzielni oraz osób nie będących członkami Spółdzielni, którym przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu. Fundusz remontowy utworzony z odpisów na lokale dzieli się na poszczególne nieruchomości proporcjonalnie do powierzchni lokali w danej nieruchomości. Za zgodą Rady Nadzorczej Zarząd Spółdzielni może przesunąć środki funduszu remontowego na sfinansowanie niezbędnych prac remontowych w innej nieruchomości. Środki te podlegają zwrotowi w następnych latach obrachunkowych lub przy wydzielaniu się ze Spółdzielni.

- 2) Spółdzielnia prowadzi odrębnie dla każdej nieruchomości:
 - a) ewidencję i rozliczenie przychodów i kosztów, o których mowa w § 12 ust. 1 – 3 i 5,
 - b) ewidencję i rozliczenie wpływów i wydatków funduszu remontowego zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie funduszu remontowego przyjętym przez Radę Nadzorczą.
- 3) Różnica między kosztami eksploatacji i utrzymania danej nieruchomości, a przychodami z opłat, o których mowa w § 12 ust. 1 – 3 i 5, zwiększa odpowiednio przychody lub koszty eksploatacji i utrzymania danej nieruchomości w roku następnym.
7. Jeżeli kredyt zaciągany przez Spółdzielnię ma być zabezpieczony hipoteką ustanowioną na nieruchomości, której Spółdzielnia jest właścicielem, a osoby niebędące członkami Spółdzielni lub członkowie Spółdzielni są uprawnieni z tytułu spółdzielczych praw do lokali w budynku na tej nieruchomości lub zawarto z tymi członkami umowy o budowę lokali na tej nieruchomości, to zawarcie umowy kredytu wymaga również pisemnej zgody większości tych członków Spółdzielni oraz osób niebędących członkami Spółdzielni; warunek ten stosuje się do zmiany umowy kredytu polegającej na zmianie sposobu zabezpieczenia spłaty zaciągniętego kredytu przez ustanowienie hipoteki. Środki finansowe pochodzące z tego kredytu przeznacza się wyłącznie na potrzeby tej nieruchomości.
8. Zasady określone w ust. 7 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy Spółdzielnia zaciąga kredyt, który ma być zabezpieczony hipoteką ustanowioną na użytkowaniu wieczystym lub części ułamkowej nieruchomości stanowiącej udział Spółdzielni we współwłasności tej nieruchomości, a osoby niebędące członkami Spółdzielni lub członkowie Spółdzielni są uprawnieni z tytułu spółdzielczych praw do lokali w budynku na użytkowanym gruncie lub w budynku stanowiącym współwłasność Spółdzielni lub zawarto z tymi członkami umowy o budowę lokali na tym gruncie albo nieruchomości stanowiącej współwłasność Spółdzielni.

§ 49

Sposób tworzenia i gospodarowania funduszami regulują „Zasady gospodarki finansowej Spółdzielni” oraz regulaminy uchwalone przez Radę Nadzorczą.

§ 50

1. Nadwyżka bilansowa podlega podziałowi na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z zachowaniem zasady, że co najmniej 5% nadwyżki przeznacza się na zwiększenie funduszu zasobowego.
2. Projekt procentowego podziału nadwyżki bilansowej, ze szczególnym uwzględnieniem zasilenia funduszu remontowego, Rada Nadzorczą przedstawia Walnemu Zgromadzeniu.

§ 51

Straty bilansowe Spółdzielni pokrywa się w następującej kolejności:

- 1) z funduszu zasobowego,
- 2) z funduszu udziałowego.

§ 52

W sprawach gospodarki Spółdzielni oraz prowadzenia rachunkowości nieuregulowanych w Statucie obowiązują przepisy odpowiednich ustaw. Organem uprawnionym do wyboru biegłego rewidenta jest Rada Nadzorcza, do zawarcia umowy o zbadanie sprawozdania finansowego uprawniony jest Zarząd Spółdzielni.

DZIAŁ XVIII. ORGANY SPÓŁDZIELNI

§ 53

1. Organami Spółdzielni są:
 - 1) Walne Zgromadzenie,
 - 2) Rada Nadzorcza,
 - 3) Zarząd.
 - 4) Rady Osiedla.
2. Wybory do organów Spółdzielni, o których mowa w ust. 1 pkt. 2, 3 i 4 dokonywane są w głosowaniu tajnym z nieograniczonej liczby kandydatów lub w drodze konkursu w odniesieniu do członków Zarządu. Również odwołanie członka organu następuje w głosowaniu tajnym.
3. Przy obliczaniu wymaganej większości głosów dla podjęcia uchwały przez organ Spółdzielni uwzględnia się tylko głosy oddane za i przeciw uchwale. Zasada ta dotyczy także sposobu obliczania głosów przy wyborze do organów Spółdzielni.
4. Tryb zwoływania posiedzeń organów Spółdzielni oraz sposób i warunki podejmowania uchwał przez te organy określa Statut oraz przewidziane w nim regulaminy tych organów.
5. Za udział w posiedzeniach członkowie Rady Nadzorczej i Rad Osiedli otrzymują wynagrodzenie, które jest wypłacane w formie miesięcznego ryczału bez względu na liczbę posiedzeń. Wynagrodzenie to w odniesieniu do członków Rady Nadzorczej nie może być większe, niż minimalne wynagrodzenie za pracę, o którym mowa w ustawie z 10.10.2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, zaś w odniesieniu do członków Rady Osiedla nie może przekroczyć 5% wymienionego wyżej minimalnego wynagrodzenia za pracę.
Wysokość ryczału określają regulaminy Rady Nadzorczej i Rady Osiedla.

Rozdział I. Walne Zgromadzenie

§ 54

1. Walne Zgromadzenie jest najwyższym organem Spółdzielni. Tryb zwoływania i obradowania Walnego Zgromadzenia określają ustawa *Prawo spółdzielcze* oraz ustawa *o spółdzielniach mieszkaniowych*.
2. Walne Zgromadzenie jest dzielone na części, gdy liczba członków Spółdzielni na koniec ostatniego roku obrachunkowego przekroczy 900 osób.

3. Zasady zaliczania członków do poszczególnych części Walnego Zgromadzenia ustala Rada Nadzorcza kierując się zasadą, że nie można zaliczyć członków uprawnionych do lokali znajdujących się w obrębie jednej nieruchomości do różnych części Walnego Zgromadzenia.
4. Za sprawdzanie danych z rejestru członków, wydawanie mandatów, sporządzanie listy obecności odpowiedzialna jest obsługa organizacyjno-prawna wyznaczona przez Zarząd Spółdzielni.
5. Członek może brać udział w Walnym Zgromadzeniu osobiście albo przez pełnomocnika. Osoby prawne będące członkami Spółdzielni uczestniczą w Walnym Zgromadzeniu przez ustanowionego w tym celu pełnomocnika. Za osoby niemające pełnej zdolności do czynności prawnych działają ich ustawowi przedstawiciele lub wyznaczeni przez sąd opiekunowie.
6. Pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jednego członka w Walnym Zgromadzeniu, a jeżeli Walne Zgromadzenie odbywa się w częściach, pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jednego członka we wszystkich częściach Walnego Zgromadzenia.
7. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie pod rygorem nieważności i dołączone do protokołu Walnego Zgromadzenia. Do pełnomocnictwa i pełnomocnika stosuje się przepisy *Kodeksu cywilnego*.
8. Pełnomocnik przy podpisaniu listy obecności jest zobowiązany do przekazania obsłudze Walnego Zgromadzenia oryginału pełnomocnictwa wg wzoru ustalonego przez Zarząd Spółdzielni (zał. nr 1) oraz oświadczenia (zał. nr 2). Jeśli pełnomocnik złoży inne pełnomocnictwo, obsługa sprawdza jego zgodność z obowiązującymi przepisami oraz informuje pełnomocnika o odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 270 § 1 *Kodeksu karnego*.
9. W porządku obrad Walnego Zgromadzenia uwzględnia się punkt dotyczący odczytania listy pełnomocnictw. Odczytanie listy pełnomocnictw polega na odczytaniu imion i nazwisk mocodawców, ich adresów w zasobach Spółdzielni oraz imion i nazwisk pełnomocników. Pełnomocnicy, którzy przybyli po odczytaniu listy pełnomocnictw, nie mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu.
10. Członek ma prawo korzystania na własny koszt z pomocy prawnej lub pomocy eksperta. Przez pomoc prawną i eksperta rozumie się radcę prawnego, adwokata lub osobę posiadającą stopień naukowy doktora. Osoby te nie są uprawnione do zabierania głosu.
11. Każdy członek ma jeden głos bez względu na liczbę posiadanych udziałów.
12. W Walnym Zgromadzeniu mają prawo uczestniczyć z głosem doradczym przedstawiciele Związku Rewizyjnego, w którym Spółdzielnia jest zrzeszona oraz przedstawiciele Krajowej Rady Spółdzielczej.
13. W Walnym Zgromadzeniu uczestniczą Zarząd Spółdzielni i zaproszeni przez Zarząd goście.

§ 55

Do wyłącznej kompetencji Walnego Zgromadzenia należy:

- 1) uchwalanie kierunków rozwoju działalności gospodarczej oraz społecznej i kulturalnej,
- 2) rozpatrywanie sprawozdań Rady Nadzorczej, zatwierdzanie sprawozdań rocznych i bilansu oraz podejmowanie uchwał co do wniosków członków Spółdzielni, Rady Nadzorczej lub Zarządu w tych sprawach i udzielanie absolutorium członkom Zarządu oraz Radzie Nadzorczej,
- 3) podejmowanie uchwał w związku z oceną polustracyjną działalności Spółdzielni,
- 4) podejmowanie uchwał w sprawie podziału nadwyżki bilansowej lub sposobu pokrycia strat,
- 5) podejmowanie uchwał w sprawie zbycia nieruchomości, zbycia zakładu lub innej wyodrębnionej jednostki organizacyjnej,
- 6) podejmowanie uchwał w sprawie przystępowania do innych organizacji gospodarczych oraz występowania z nich,
- 7) oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań, jaką Spółdzielnia może zaciągnąć,
- 8) podejmowanie uchwał w sprawie połączenia się Spółdzielni, podziału Spółdzielni oraz jej likwidacji,
- 9) rozpatrywanie w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym odwołań od uchwał Rady Nadzorczej,
- 10) uchwalanie zmian Statutu,
- 11) podejmowanie uchwał w sprawie przystąpienia lub wystąpienia Spółdzielni ze Związku oraz upoważnienia Zarządu do podejmowania działań w tym zakresie,
- 12) wybór delegatów na zjazd Związku Rewizyjnego, w którym Spółdzielnia jest zrzeszona, oraz na Kongres Spółdzielczości,
- 13) wybór i odwołanie członków Rady Nadzorczej,
- 14) uchwalanie regulaminu Rady Nadzorczej.

§ 56

1. Walne Zgromadzenie jest zwoływane przez Zarząd przynajmniej raz w roku w terminie do dnia 30 czerwca.
2. Walne Zgromadzenie może być zwołane z ważnych powodów przez Zarząd w każdym czasie.
3. Zarząd zwołuje także Walne Zgromadzenie na żądanie:
 - 1) Rady Nadzorczej,
 - 2) przynajmniej jednej dziesiątej, nie mniej jednak niż 500 członków.
4. Żądanie zwołania Walnego Zgromadzenia powinno być złożone pisemnie z podaniem celu jego zwołania. Cel zwołania powinien być wyraźnie wskazany na każdej stronie listy podpisów członków żądających zwołania Walnego Zgromadzenia. Listy winny zawierać również oznaczenie członków żądających zwołania Walnego Zgromadzenia, takie jak: imię i nazwisko, adres w zasobach Spółdzielni, nr PESEL.
5. W wypadku wskazanym w ust. 3 Walne Zgromadzenie zwołuje się w takim terminie, aby mogło się ono odbyć w ciągu czterech tygodni od dnia wniesienia żądania. Jeżeli to nie nastąpi, zwołuje je Rada Nadzorcza, Związek Rewizyjny,

w którym Spółdzielnia jest zrzeszona lub Krajowa Rada Spółdzielcza na koszt Spółdzielni.

6. O czasie, miejscu i porządku obrad poszczególnych części Walnego Zgromadzenia zawiadamia się wszystkich członków na piśmie co najmniej 21 dni przed terminem posiedzenia pierwszej części Walnego Zgromadzenia poprzez zamieszczenie ogłoszenia na klatkach schodowych oraz dostarczenie zawiadomień do skrzynek pocztowych przypisanych do lokali członków zamieszkałych na terenie Spółdzielni. Członków zamieszkujących poza zasobami mieszkaniowymi Spółdzielni zawiadamia się na piśmie listem zwykłym na podany przez nich adres. Zawiadomienie powinno zawierać czas, miejsce, porządek obrad oraz informację o miejscu wyłożenia wszystkich sprawozdań i projektów uchwał, które będą przedmiotem obrad, oraz informację o prawie członka do zapoznania się z tymi dokumentami.
7. O czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia zawiadamia się na piśmie Związek Rewizyjny, w którym Spółdzielnia jest zrzeszona oraz Krajową Radę Spółdzielczą, co najmniej 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.
8. Projekty uchwał i żądania zamieszczenia oznaczonych spraw w porządku obrad wszystkich części Walnego Zgromadzenia mają prawo zgłaszać: Zarząd, Rada Nadzorcza i członkowie. Projekty uchwał, w tym uchwał przygotowanych w wyniku tych żądań, powinny być wykładane na co najmniej 14 dni przed terminem pierwszej części Walnego Zgromadzenia.
9. Członkowie mają prawo zgłaszać projekty uchwał i żądania, o których mowa w ust. 8, w terminie do 15 dni przed dniem pierwszej części Walnego Zgromadzenia. Projekt uchwały zgłaszanej przez członków Spółdzielni musi być poparty przez co najmniej 10 członków.
10. Członek ma prawo zgłaszania poprawek do projektów uchwał nie później niż na 3 dni przed posiedzeniem pierwszej części Walnego Zgromadzenia.
11. Zarząd jest zobowiązany do przygotowania pod względem formalno-prawnym oraz ekonomicznym i przedłożenia na Walnym Zgromadzeniu projektów uchwał i poprawek zgłoszonych przez członków Spółdzielni.

§ 57

1. Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad, podanym do wiadomości członków w trybie określonym w § 72 ust. 7. Zasada ta nie dotyczy uchwały o odwołaniu członka Zarządu w związku z nieudzieleniem mu absolutorium.
2. Walne Zgromadzenie jest ważne niezależnie od liczby obecnych na nim członków Spółdzielni.
3. Uchwałę uważa się za podjętą, jeżeli była poddana pod głosowanie wszystkich części Walnego Zgromadzenia, a za uchwałą opowiedziała się wymagana w ustawie lub Statucie większość ogólnej liczby członków uczestniczących w Walnym Zgromadzeniu.
4. Uchwały podejmowane są zwykłą większością głosów, chyba że ustawa lub Statut stanowią inaczej.

5. W niżej wymienionych sprawach do podjęcia uchwały konieczne jest, aby w posiedzeniach wszystkich części Walnego Zgromadzenia, na których uchwała była poddana pod głosowanie, uczestniczyło łącznie z ogólnej liczby uprawnionych do głosowania:
 - 1) w sprawie likwidacji Spółdzielni i przeznaczenia majątku pozostałego po zaspokojeniu zobowiązań likwidowanej Spółdzielni – 1/2,
 - 3) w sprawie zbycia zakładu lub innej wyodrębnionej jednostki organizacyjnej – 1/5,
 - 4) w sprawie zbycia nieruchomości lub lokalu przy realizacji budownictwa w systemie deweloperskim, względnie zbycia nieruchomości na potrzeby infrastruktury technicznej – 1/80,
 - 5) w sprawie zbycia niezabudowanej nieruchomości lub odzyskanego lokalu mieszkalnego – 1/80.
6. Przy obliczaniu wymaganej większości głosów dla podjęcia uchwały uwzględnia się głosy za i przeciw uchwale. Zasada ta dotyczy także sposobu obliczania głosów przy wyborze do organów Spółdzielni.
7. W głosowaniu oblicza się liczbę oddanych głosów za, przeciw oraz liczbę wstrzymujących się od głosowania.
8. W wypadku poddania pod głosowanie kilku poprawek dotyczących tej samej sprawy za przyjętą uważa się poprawkę, która uzyskała największą liczbę głosów.
9. Wyniki głosowania ogłasza przewodniczący obrad.
10. Głosowanie na Walnym Zgromadzeniu odbywa się jawnie poprzez podniesienie mandatu. Powyższe nie dotyczy wyborów do organów Spółdzielni, odwołania członków Rady Nadzorczej i Zarządu.
11. Na żądanie większości członków obecnych na danej części Walnego Zgromadzenia zarządza się głosowanie tajne również w innych sprawach objętych porządkiem obrad.

§ 58

1. Uchwały Walnego Zgromadzenia obowiązują wszystkich członków Spółdzielni oraz wszystkie jej organy.
2. Uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna. Uchwała sprzeczna z postanowieniami Statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy Spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu przez każdego członka Spółdzielni lub Zarząd Spółdzielni w terminie 6 tygodni od dnia odbycia Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem art. 42 § 6–8 *Prawa spółdzielczego*.

§ 59

1. Obrady danej części Walnego Zgromadzenia otwiera przewodniczący Rady Nadzorczej lub inny upoważniony członek Rady. Informuje on, że przebieg obrad jest nagrywany w celu sporządzenia protokołu. Podczas zebrania obowiązują przepisy ustawy *o ochronie danych osobowych*.
2. Otwierający obrady zarządza wybór prezydium danej części Walnego Zgromadzenia w składzie: przewodniczący, sekretarz i co najmniej dwóch asesorów.

Członkowie Zarządu nie mogą wchodzić w skład prezydium danej części Walnego Zgromadzenia.

3. Po dokonaniu wyboru prezydium osoba otwierająca obrady powierza ich dalsze prowadzenie wybranemu prezydium.

§ 60

1. Walne Zgromadzenie wybiera ze swego grona:
 - 1) komisję mandatową w składzie trzech osób, której zadaniem jest zbadanie ważności mandatów oraz sprawdzenie kompletności listy obecności;
 - 2) komisję skrutacyjną w składzie trzech osób dla obliczania wyników głosowania oraz wykonywania innych czynności technicznych związanych z przeprowadzeniem głosowania. Podczas nieobecności na sali obrad komisji skrutacyjnej oraz w innych sytuacjach szczególnych jej funkcję pełni komisja mandatowa.
2. Każda komisja wybiera ze swego grona przewodniczącego i sekretarza.
3. Z czynności komisji sekretarz sporządza protokół, który podpisują przewodniczący i sekretarz.
4. Przewodniczący komisji odczytuje protokół komisji i przekazuje go prezydium Walnego Zgromadzenia.

§ 61

1. Po przedstawieniu sprawy zamieszczonej w porządku obrad, przewodniczący Walnego Zgromadzenia otwiera dyskusję, udzielając głosu w kolejności zgłaszania się. Na zarządzenie przewodniczącego zgłoszenia powinny być dokonywane na piśmie z podaniem imienia i nazwiska.
2. Za zgodą większości członków dyskusja może być przeprowadzona nad kilkoma punktami porządku obrad łącznie.
3. Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej oraz przedstawicielom Krajowej Rady Spółdzielczej i Związku Rewizyjnego, w którym Spółdzielnia jest zrzeszona, przysługuje prawo zabierania głosu poza kolejnością.
4. Przewodniczący ma prawo zwrócić uwagę mówcy, który odbiega od tematu dyskusji lub przekracza czas ustalony dla przemówień. Niestosującym się do uwag przewodniczący może odebrać głos.
5. Przewodniczący może odmówić udzielenia głosu osobie, która w danej sprawie już przemawiała. Nie dotyczy to przedstawicieli Krajowej Rady Spółdzielczej i Związku Rewizyjnego, w którym Spółdzielnia jest zrzeszona, oraz członków Rady Nadzorczej i Zarządu Spółdzielni.
6. W sprawach formalnych przewodniczący udziela głosu poza kolejnością. Za wnioski w sprawach formalnych uważa się wnioski w przedmiocie sposobu obradowania i głosowania, a w szczególności dotyczące:
 - 1) głosowania bez dyskusji,
 - 2) przerwania dyskusji,
 - 3) zamknięcia listy mówców,
 - 4) ograniczenia czasu przemówień,
 - 5) zarządzenia przerwy w obradach,

- 6) kolejności i sposobu uchwalania wniosków.
7. W dyskusji nad wnioskami w sprawach formalnych mogą zabierać głos jedynie dwaj mówcy – jeden za i jeden przeciw wnioskowi.
8. Oświadczenia do protokołu powinny być składane na piśmie z podaniem imienia i nazwiska do prezydium Walnego Zgromadzenia.
9. Po zamknięciu dyskusji i wysłuchaniu odpowiedzi referenta, przewodniczący poddaje pod głosowanie projekt uchwały dotyczący danego punktu porządku obrad.

§ 62

1. Kandydatów na delegatów na Zjazd Związku Rewizyjnego i Kongres Spółdzielczości spośród nieograniczonej liczby członków Spółdzielni zgłaszają do Zarządu Spółdzielni członkowie Spółdzielni w terminie do 15 dni przed dniem pierwszej części Walnego Zgromadzenia, to jest zgodnie z § 56 ust. 9 Statutu.
2. Zgłoszeni kandydaci powinni mieć poparcie co najmniej 10 członków, potwierdzone ich imionami i nazwiskami oraz podpisami na listach zgłoszeń lub załączonych do nich listach poparcia.
3. Spółdzielnia poświadcza członkostwo w Spółdzielni kandydatów na delegatów na Zjazd Związku Rewizyjnego i delegatów na Kongres Spółdzielczości oraz osób udzielających im poparcia.
4. Każdy kandydat, w terminie określonym w ust. 1, przekazuje do Zarządu Spółdzielni oświadczenie, w którym wyraża zgodę na kandydowanie.
5. Zarząd Spółdzielni jest zobowiązany do przygotowania pod względem formalnym list zgłoszonych kandydatów, które zawierają imię i nazwisko kandydata, adres zamieszkania, nr PESEL.
6. Spośród zgłoszonych kandydatów wybiera się po dwóch delegatów na Zjazd Związku Rewizyjnego i na Kongres Spółdzielczości.
7. Za wybranych uważa się kandydatów, którzy uzyskali największą liczbę głosów.

§ 63

1. Wyboru członków Rady Nadzorczej dokonuje się w trybie określonym **w art. 8² usm i art. 44, 45 ustawy *Prawo spółdzielcze*** oraz w §§ 66 – 69 Statutu Spółdzielni.
2. Wybory do Rady Nadzorczej przeprowadza się za pomocą kart wyborczych sporządzonych przez Zarząd (zał. 3) i podpisanych przez komisję skrutacyjną, na których umieszczone są nazwiska i imiona kandydatów w kolejności alfabetycznej oraz nazwa osiedla, na którym mieszka kandydat.
3. Głosowanie odbywa się przez złożenie kart wyborczych do urny w obecności komisji skrutacyjnej.
4. Za głos ważny uważa się taki, na którym pozostawiono nieskreśloną liczbę nazwisk nie większą niż liczba wybieranych członków Rady Nadzorczej.
5. Liczbę głosów oddanych na poszczególnych kandydatów oblicza komisja skrutacyjna, zaś jej przewodniczący ogłasza wyniki głosowania.

6. Za wybranych uważa się kandydatów, którzy – w liczbie ustalonej dla składu Rady Nadzorczej – otrzymali w sumie na wszystkich częściach Walnego Zgromadzenia w kolejności największą liczbę głosów.
7. Jeżeli po zsumowaniu głosów we wszystkich częściach Walnego Zgromadzenia okaże się, że nie wszystkie osiedla mają chociażby po jednym reprezentancie w Radzie Nadzorczej, na najbliższym Walnym Zgromadzeniu należy dokonać wyborów uzupełniających spośród kandydatów reprezentujących dane osiedle w celu sprostania wymogom statutowym reprezentatywności Rady Nadzorczej.

§ 64

1. Przewodniczący Walnego Zgromadzenia czuwa nad porządkiem na sali obrad. W razie potrzeby upomina osoby zakłócające obrady i zarządza ich usunięcie z sali, a w razie konieczności wzywa do podjęcia interwencji administratora budynku lub służby porządkowe.
2. Wątpliwości dotyczące sposobu obradowania rozstrzyga prezydium Walnego Zgromadzenia po uzyskaniu opinii radcy prawnego Spółdzielni, zgodnie ze Statutem Spółdzielni i przyjętymi ogólnie zasadami obradowania.
3. Po wyczerpaniu spraw zamieszczonych w porządku obrad przewodniczący ogłasza zamknięcie obrad danej części Walnego Zgromadzenia.

§ 65

1. Z obrad poszczególnych części Walnego Zgromadzenia sporządza się protokoły, które podpisują przewodniczący i sekretarze danej części Walnego Zgromadzenia lub inni członkowie prezydium.
2. Protokół „częstkowy” powinien zawierać: porządek obrad, treść głosowanych poprawek, tytuły podjętych uchwał i wyniki ich głosowania oraz oświadczenia złożone do protokołu. Integralną część protokołu stanowią: listy obecności, projekty podejmowanych uchwał i poprawki do tych uchwał, protokoły działających podczas obrad komisji.
3. Na podstawie protokołów „częstkowych” sporządza się protokół ogólny Walnego Zgromadzenia, który podpisują przewodniczący i sekretarze wszystkich części Walnego Zgromadzenia.
4. Protokół ogólny zawiera zestawienie frekwencji członków na poszczególnych częściach Walnego Zgromadzenia, zsumowane wyniki głosowania nad projektami uchwał oraz podjęte uchwały podpisane przez przewodniczących i sekretarzy wszystkich części Walnego Zgromadzenia, albo w ich zastępstwie – przez innych członków prezydium danej części Walnego Zgromadzenia.
5. Protokoły przechowywane są przez Zarząd Spółdzielni.

Rozdział II. Rada Nadzorcza

§ 66

1. Skład Rady Nadzorczej liczy od 11 do 13 członków, wybranych spośród członków Spółdzielni na 3-letnią kadencję. Każde osiedle – grupa nieruchomości za-

mieszkałych przez minimum 900 członków powinna mieć co najmniej jednego reprezentanta w Radzie Nadzorczej.

2. Zadaniem Rady Nadzorczej jest sprawowanie kontroli i nadzoru nad działalnością Spółdzielni.
3. Jeżeli członkiem Spółdzielni jest osoba prawna, do Rady Nadzorczej może być wybrana osoba niebędąca członkiem Spółdzielni, wskazana przez osobę prawną.

§ 67

1. Członkowie Rady Nadzorczej wybierani są przez Walne Zgromadzenie.
2. W skład Rady Nadzorczej OSM nie mogą wchodzić osoby będące pracownikami Spółdzielni. Z chwilą nawiązania stosunku pracy przez członka Rady Nadzorczej ustaje jego członkostwo w Radzie Nadzorczej Spółdzielni.
3. W skład Rady Nadzorczej nie mogą wchodzić osoby będące kierownikami bieżącej działalności gospodarczej Spółdzielni lub pełnomocnikami Zarządu oraz osoby pozostające z członkami Zarządu lub kierownikami bieżącej działalności gospodarczej Spółdzielni w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej i w drugim stopniu linii bocznej.
4. Kandydatów do Rady Nadzorczej spośród nieograniczonej liczby członków Spółdzielni zgłaszają do Zarządu Spółdzielni Rady Osiedli oraz członkowie Spółdzielni na zasadach określonych w § 56 ust. 9, to jest w terminie do 15 dni przed dniem pierwszej części Walnego Zgromadzenia.
5. Zgłoszeni kandydaci powinni mieć poparcie co najmniej 10 członków, potwierdzone ich imionami i nazwiskami oraz podpisami na listach zgłoszeń lub załączonych do nich listach poparcia.
6. Spółdzielnia poświadcza członkostwo w OSM kandydatów do Rady Nadzorczej oraz osób udzielających im poparcia.
7. Każdy kandydat, w terminie określonym w ust. 4, przekazuje do Zarządu Spółdzielni oświadczenie, w którym wyraża zgodę na kandydowanie. Ponadto kandydat do Rady Nadzorczej informuje o: braku przeciwwskazań określonych w ust. 2 – 3 oraz §§ 79 i 81 Statutu; wymienia zajęcie lub źródło utrzymania i dotychczas pełnione funkcje w samorządzie spółdzielczym oraz ewentualne inne dane – według swojego uznania; oświadcza, że zna zasady odpowiedzialności cywilnej i karnej członka rady nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej, określone w art. 58 i 267b – 267d ustawy *Prawo spółdzielcze*; zobowiązuje się działać w interesie wszystkich członków Spółdzielni; zobowiązuje się zapoznać się ze Statutem, regulaminami OSM i ustawami wymienionymi w załączniku do oświadczenia kandydata na członka Rady Nadzorczej.
8. Warunki wymienione w ust. 4 – 6 muszą być spełnione łącznie.
9. Zarząd Spółdzielni jest zobowiązany do przygotowania pod względem formalnym zbiorowej listy zgłoszonych kandydatów, odpowiadających warunkom określonym w ust. 4 – 6, oraz przedłożenia jej pod głosowanie na wszystkich częściach Walnego Zgromadzenia.

§ 68

1. Nie można być członkiem Rady Nadzorczej dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.
2. Mandat członka Rady Nadzorczej wygasa z upływem kadencji, na którą został wybrany. Utrata mandatu przed upływem kadencji następuje w wypadku:
 - 1) odwołania większością 2/3 głosów przez Walne Zgromadzenie,
 - 2) zrzeczenia się mandatu,
 - 3) ustania członkostwa w Spółdzielni.

§ 69

W miejsce członka Rady Nadzorczej, który utracił mandat, wchodzi członek Spółdzielni, który uzyskał kolejno największą liczbę głosów w wyborach do Rady Nadzorczej tylko w przypadku, gdy w skład Rady Nadzorczej wchodzi łącznie mniej niż 11 członków, lub jeśli grupa nieruchomości zamieszkałych przez minimum 900 członków nie ma co najmniej jednego reprezentanta w Radzie Nadzorczej.

§ 70

1. Do zakresu działania Rady Nadzorczej należy:
 - 1) uchwalanie planów gospodarczych i programu działalności społecznej i kulturalnej,
 - 2) nadzór i kontrola działalności Spółdzielni, a w szczególności:
 - a) badanie okresowe sprawozdań i bilansów,
 - b) dokonywanie okresowych ocen wykonania przez Spółdzielnię jej zadań społeczno-gospodarczych, ze specjalnym uwzględnieniem przestrzegania przez Spółdzielnię praw członkowskich,
 - c) przeprowadzanie kontroli nad sposobem załatwiania przez Zarząd wniosków organów Spółdzielni i poszczególnych jej członków,
 - d) wybór biegłego rewidenta w drodze przetargu ofert w celu badania sprawozdań finansowych Spółdzielni,
 - 3) podejmowanie uchwał w sprawie nabycia i obciążenia nieruchomości oraz nabycia zakładu lub innej jednostki organizacyjnej,
 - 4) zatwierdzanie struktury organizacyjnej Spółdzielni,
 - 5) rozpatrywanie skarg na działalność Zarządu,
 - 6) składanie Walnemu Zgromadzeniu sprawozdań zawierających w szczególności wyniki kontroli i ocenę bilansu,
 - 7) podejmowanie uchwał w sprawach czynności prawnych dokonywanych między Spółdzielnią a członkiem Zarządu oraz reprezentowanie Spółdzielni przy tych czynnościach (do reprezentowania Spółdzielni wystarczy dwóch członków Rady przez nią uprawnionych),
 - 8) wybór i odwoływanie członków Zarządu, w tym prezesa i jego zastępców, oraz ich zatrudnianie,
 - 9) zwoływanie Walnego Zgromadzenia w warunkach określonych w § 56 ust 5 Statutu,
 - 10) uczestniczenie w lustracji Spółdzielni i nadzór nad wykonaniem zaleceń polustracyjnych,

- 11) rozpatrywanie odwołań od uchwał Zarządu oraz korespondencji w terminie trzech miesięcy,
- 12) upoważnianie Zarządu Spółdzielni do zaciągnięcia ze środków funduszu zasobowego pożyczki wewnętrznej na zasilenie funduszu remontowego określonej nieruchomości – która spłacana będzie ze środków pochodzących z przyszłych wpłat na fundusz remontowy danej nieruchomości, przy czym okres spłaty nie może przekroczyć pięciu lat,
- 13) uchwalanie zasad zaliczania członków do poszczególnych części Walnego Zgromadzenia,
- 14) uchwalanie regulaminów:
 - a) gospodarki finansowej OSM,
 - b) korzystania z pomieszczeń wspólnych ogólnego użytku będących własnością Spółdzielni i ustalania opłat za ich użytkowanie,
 - c) korzystania z wyodrębnionych, płatnych parkingów będących współwłasnością mieszkańców, usytuowanych na terenie OSM, i ustalania opłat za ich korzystanie,
 - d) montażu i wymiany wodomierzy oraz rozliczania kosztów zużycia wody i odprowadzania ścieków w zasobach OSM,
 - e) obrad ogólnego zebrania członków Spółdzielni – mieszkańców osiedla,
 - f) określającego obowiązki Spółdzielni i członków w zakresie remontów i napraw w budynkach i lokalach mieszkalnych,
 - g) przydziału, finansowania budowy i użytkowania garaży w OSM,
 - h) Zarządu,
 - i) Rad Osiedlowych,
 - j) rozliczania energii cieplnej w zasobach OSM,
 - k) rozliczania kosztów eksploatacji i utrzymania nieruchomości (gospodarki zasobami mieszkaniowymi) oraz ustalania opłat na ich pokrycie (z wyjątkiem opłat z tytułu najmu),
 - l) rozliczania kosztów inwestycji, ustalania wysokości wkładów mieszkaniowych i budowlanych oraz rozliczeń z tytułu wkładów w OSM,
 - m) tworzenia i gospodarowania funduszem remontowym w OSM,
 - n) udostępniania informacji członkom OSM,
 - o) udzielania zamówień na dostawy oraz wykonywanie usług i robót budowlanych na rzecz Spółdzielni,
 - p) umieszczania reklam i szyldów na budynkach i posesjach będących własnością OSM,
 - r) użytkowania lokali i porządku domowego w zasobach OSM lub przez nią zarządzanych.
2. W celu wykonania swoich zadań Rada Nadzorcza może żądać od Rad Osiedla, Zarządu, członków i pracowników Spółdzielni wszelkich sprawozdań i wyjaśnień, przeglądać księgi i dokumenty oraz sprawdzać bezpośrednio stan majątku Spółdzielni.
3. Rada Nadzorcza składa sprawozdanie ze swojej działalności Walnemu Zgromadzeniu.

§ 71

1. Posiedzenie Rady Nadzorczej zwołuje przewodniczący lub jego zastępca co najmniej raz na kwartał.
2. Pierwsze posiedzenie Rady Nadzorczej w celu jej ukonstytuowania się zwołuje Zarząd Spółdzielni nie później niż w ciągu 14 dni od daty ostatniej części Walnego Zgromadzenia.
3. Posiedzenie Rady Nadzorczej powinno być także zwołane na wniosek 1/3 członków Rady Nadzorczej lub na wniosek Zarządu w terminie 4 tygodni od dnia zgłoszenia wniosku.

§ 72

W posiedzeniu Rady Nadzorczej, prezydium Rady i jej komisji mogą uczestniczyć z głosem doradczym członkowie Zarządu oraz inni zaproszeni goście.

§ 73

Rada Nadzorcza wybiera i odwołuje ze swego grona prezydium Rady, w skład którego wchodzi przewodniczący i jego zastępca, sekretarz oraz przewodniczący stałych komisji Rady Nadzorczej.

§ 74

Zadaniem prezydium Rady jest wykonywanie czynności zleconych przez Radę Nadzorczą oraz koordynacja działalności Rady i własnych komisji.

§ 75

1. Rada Nadzorcza powołuje ze swego grona komisję rewizyjną, może powołać także inne komisje stałe lub czasowe.
2. Wewnętrzna strukturę Rady Nadzorczej, szczegółowy zakres działania, tryb obradowania i podejmowania uchwał oraz inne sprawy organizacyjne Rady normuje regulamin Rady Nadzorczej uchwalony przez Walne Zgromadzenie.

Rozdział III. Zarząd

§ 76

1. Zarząd kieruje działalnością Spółdzielni i reprezentuje ją na zewnątrz.
2. Zarząd składa się z 1 – 3 osób, wybranych przez Radę Nadzorczą. Liczbę członków Zarządu określa Rada Nadzorcza w formie uchwały, w zależności od uwarunkowań ekonomicznych. W wypadku Zarządu jednoosobowego w jego skład wchodzi prezes, zaś w wypadku Zarządu wieloosobowego w jego skład wchodzi prezes i jeden lub dwóch zastępców prezesa Zarządu.
Prezesem Zarządu może zostać osoba, która ma wyższe wykształcenie z zakresu prawa, ekonomii, zarządzania lub budownictwa oraz co najmniej 5-letnie doświadczenie w zarządzaniu zespołem ludzkim.
3. Rada Nadzorcza większością 3/4 głosów przy obecności 2/3 statutowego składu Rady może odwołać członka Zarządu. Ponadto Walne Zgromadzenie może od-

wołać większością 2/3 głosów tych członków Zarządu, którym nie udzieliło absolutorium.

4. Z członkami Zarządu zatrudnionymi w Spółdzielni Rada Nadzorcza nawiązuje stosunek pracy w zależności od powierzonego stanowiska na podstawie powołania lub umowy o pracę.
5. Odwołanie członka Zarządu nie narusza jego uprawnień wynikających ze stosunku pracy.
6. W razie odwołania członka Zarządu zatrudnionego na podstawie powołania, prawo odwołania go ze stanowiska przysługuje Zarządowi Spółdzielni, natomiast w razie odwołania prezesa Zarządu uprawnienie to przysługuje Radzie Nadzorczej.

§ 77

1. Do zakresu działania Zarządu należy podejmowanie wszelkich decyzji i czynności niezastrzeżonych w ustawach oraz w Statucie dla innych organów Spółdzielni, a w szczególności:
 - 1) podejmowanie uchwał w sprawach przyjęcia w poczet członków Spółdzielni właścicieli lokali, zawierania umów w sprawie budowy lokali oraz ustanawiania spółdzielczych praw do lokali, a także najmu lokali mieszkalnych, użytkowych i garaży oraz miejsc postojowych w garażach wielostanowiskowych,
 - 2) sporządzanie projektów planów gospodarczo-finansowych i innych planów działalności Spółdzielni,
 - 3) prowadzenie działalności gospodarczej Spółdzielni w ramach uchwalonych planów,
 - 4) zabezpieczenie majątku Spółdzielni przed stratami,
 - 5) sporządzanie rocznych sprawozdań finansowych i bilansu oraz przedkładanie ich Walnemu Zgromadzeniu,
 - 6) zaciąganie kredytów bankowych i innych zobowiązań,
 - 7) udzielanie pełnomocnictw,
 - 8) zwoływanie Walnego Zgromadzenia,
 - 9) reprezentowanie Spółdzielni wobec organów państwowych i samorządowych oraz innych instytucji, organizacji i osób,
 - 10) współdziałanie z innymi spółdzielniami i ich organizacjami.
2. Zarząd składa sprawozdanie z działalności Spółdzielni Radzie Nadzorczej oraz Walnemu Zgromadzeniu.

§ 78

1. Regulamin Zarządu określa podział czynności pomiędzy członkami Zarządu, sprawy zastrzeżone do decyzji kolegialnych, tryb obradowania i podejmowania uchwał oraz inne sprawy organizacyjne.
2. W wypadku Zarządu jednoosobowego oświadczenie woli za Spółdzielnię składa prezes i pełnomocnik Zarządu lub dwaj pełnomocnicy, a w wypadku Zarządu wieloosobowego oświadczenie woli za Spółdzielnię składają dwaj członkowie Zarządu lub jeden członek Zarządu i pełnomocnik Zarządu.

3. Zarząd może udzielić jednemu z członków Zarządu lub innej osobie pełnomocnictwa do dokonywania czynności prawnych związanych z kierowaniem bieżącą działalnością Spółdzielni lub jej wyodrębnionej organizacyjnie i gospodarczo jednostki, a także pełnomocnictwa do dokonywania czynności określonego rodzaju lub czynności szczególnych.

Rozdział IV. Przepisy wspólne dla Rady Nadzorczej i Zarządu

§ 79

Nie można być jednocześnie członkiem Rady Nadzorczej i Zarządu tej samej spółdzielni. W razie konieczności Rada Nadzorcza może wyznaczyć jednego lub kilku ze swoich członków do czasowego pełnienia funkcji członka (członków) Zarządu. Członek Zarządu, Rady Nadzorczej oraz likwidator odpowiada wobec Spółdzielni za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami Statutu Spółdzielni, chyba że nie ponosi winy.

§ 80

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nie mogą brać udziału w głosowaniu w sprawach wyłącznie ich dotyczących.

§ 81

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu nie mogą zajmować się interesami konkurencyjnymi wobec Spółdzielni, a w szczególności uczestniczyć jako wspólnicy lub członkowie władz w podmiotach gospodarczych prowadzących działalność konkurencyjną wobec Spółdzielni. Naruszenie zakazu konkurencji stanowi podstawę odwołania członka Rady Nadzorczej lub Zarządu oraz powoduje inne skutki prawne przewidziane w odrębnych przepisach.

§ 82

W wypadku naruszenia przez członka Rady zakazu konkurencji Rada Nadzorcza może podjąć uchwałę o zawieszeniu go w pełnieniu czynności. Walne Zgromadzenie, które rozstrzygnie o uchyleniu zawieszenia bądź odwołaniu członka Rady, powinno być zwołane w ciągu 3 miesięcy.

§ 83

W wypadku naruszenia zakazu konkurencji przez członka Zarządu Rada Nadzorcza rozpatruje naruszenie tego zakazu w ciągu 2 tygodni.

Rozdział V. Rady Osiedli

§ 84

1. Rada Osiedla stanowi podstawowe ogniwo samorządu Spółdzielni, jako reprezentacja wszystkich członków zamieszkałych na terenie osiedla spółdzielczego,

zgodnie z podziałem członków na poszczególne części Walnego Zgromadzenia Spółdzielni.

Rada Osiedla współdziała z organami i administracją Spółdzielni oraz z organizacjami, instytucjami i miejskim samorządem na rzecz gospodarczego oraz kulturalno-oświatowego rozwoju osiedla i przestrzegania zasad współżycia społecznego przez mieszkańców.

2. Rada Osiedla składa się z co najmniej 5 członków Spółdzielni zamieszkałych w osiedlu, wybieranych przez zebranie mieszkańców na 3-letnią kadencję. Liczba członków Rady Osiedla nie może przekraczać liczby budynków w danym osiedlu. Przy wyborze członków Rady Osiedla obowiązuje zasada, że z każdego budynku może być wybrany do tej Rady jeden członek.
3. Rada Osiedla wybiera ze swego grona przewodniczącego, zastępcę przewodniczącego i sekretarza.
4. Rada Osiedla obowiązana jest w uzgodnieniu z Zarządem Spółdzielni raz na 3 lata zwołać ogólne zebranie członków Spółdzielni – mieszkańców osiedla i złożyć na nim sprawozdanie ze swej działalności, wysłuchać opinii i wniosków mieszkańców oraz przedstawić im problemy związane z gospodarką osiedla oraz propozycje ich rozwiązania, a także wybrać nową Radę Osiedla.
5. Jeżeli wystąpi potrzeba uzyskania opinii mieszkańców osiedla w sprawie istotnej dla Spółdzielni lub osiedla, to Rada Nadzorcza lub Zarząd mogą zwołać ogólne zebranie mieszkańców osiedla – członków Spółdzielni w każdym czasie. Opinie mieszkańców mogą być uzyskiwane również w formie pisemnej poprzez zbieranie podpisów mieszkańców.
6. Jako ogólne zebranie członków Spółdzielni zamieszkałych w danym osiedlu uznaje się również część Walnego Zgromadzenia obejmującą członków Spółdzielni zamieszkałych w tym osiedlu.

§ 85

1. Mandat członka Rady Osiedla wygasa z upływem kadencji, na którą został wybrany.
2. Utrata mandatu przed upływem kadencji następuje na skutek:
 - 1) rezygnacji,
 - 2) ustania członkostwa w Spółdzielni,
 - 3) zmiany mieszkania na położone na terenie innego osiedla,
 - 4) odwołania.
3. Na miejsce członka Rady Osiedla, który mandat utracił, ogólne zebranie członków Spółdzielni – mieszkańców osiedla dokonuje wyboru innego członka Rady Osiedla, którego kadencja upływa z końcem kadencji członka, który mandat utracił.

§ 86

Do zakresu działania Rady Osiedla należy:

- 1) opiniowanie planów rzeczowo-finansowych remontów w zakresie gospodarki zasobami mieszkaniowymi w osiedlu,

- 2) wytyczanie kierunków i koordynowanie działalności społecznej i kulturalnej na terenie osiedla,
- 3) opiniowanie tworzenia na terenie osiedla placówek gospodarczych,
- 4) organizowanie we własnym zakresie pomocy i opieki społecznej,
- 5) organizowanie prac społecznych w celu podniesienia estetyki osiedla i poprawy warunków bytowych mieszkańców,
- 6) krzewienie kultury współżycia społecznego i propagowanie poszanowania mienia spółdzielczego,
- 7) współdziałanie z organami samorządu terytorialnego, organizacjami gospodarczymi i społecznymi, w dziedzinie realizacji zadań gospodarczych, społecznych i kulturalnych w osiedlu,
- 8) rozpatrywanie i opiniowanie wniosków zgłoszonych przez członków i skarg na działalność administracji osiedla,
- 9) rozpatrywanie innych spraw związanych z działalnością osiedla.

§ 87

Szczegółowy zakres uprawnień, odpowiedzialności, tryb obradowania oraz sposób podejmowania uchwał i inne sprawy organizacyjne określa regulamin uchwalony przez Radę Nadzorczą.

DZIAŁ XIX. POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

§ 88

1. Niniejszy jednolity tekst Statutu został uchwalony przez Zebranie Przedstawicieli Członków Olsztyńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Olsztynie uchwałą nr 6/XI/07 w dniu 23 listopada 2007 roku.
2. Wprowadzono zmiany:
 - w § 73 ust. 3 pkt 4 uchwałą nr 10/10 z 2010 r. II Walnego Zgromadzenia OSM;
 - w § 87 ust. 3 uchwałą nr 16/11 z 2011 r. III Walnego Zgromadzenia OSM;
 - w § 4 i § 5 uchwałą nr 5/14 z 2014 r. VI Walnego Zgromadzenia OSM;
 - w § 57 ust. 7 uchwałą nr 5/15 z 2015 r. VII Walnego Zgromadzenia OSM;
 - w § 15, § 72 ust. 6, § 87 ust. 2, § 89 ust. 2 uchwałą nr 6/16 z 2016 r. VIII Walnego Zgromadzenia OSM.
 - w § 4, § 9 ust. 1, § 21 ust. 5, § 77 ust. 1, § 78, § 80, § 99 ust. 1 uchwałą nr 7/17 z 2017 r. IX Walnego Zgromadzenia OSM.
 - w § 10, 13, 18, 19, 28 – 38, 42, 43 – 46, 71, 73, 95 uchwałą nr 7a/18 z 2018 r. X Walnego Zgromadzenia OSM; w §§ 4, 11, 13, 16, 22, 24, 70, 71, 72, 73, 75, 78, 79, 99 uchwałą nr 7b/18 z 2018 r. X Walnego Zgromadzenia OSM; w § 8, 9, 11 – 13, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 25, 41, 47, 48, 57, 58, 59, 64, 70 – 73, 75, 76, 78, 80, 81 uchwałą nr 7c/18 z 2018 r. X Walnego Zgromadzenia OSM.
 - §66 ust. 1 uchwałą nr 13/24 z 2024r. XVI Walnego Zgromadzenia OSM.

3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym Statucie mają zastosowanie przepisy *Prawa spółdzielczego*, *Kodeksu cywilnego* i innych ustaw.
4. Zmiany wprowadzone do Statutu nie mogą ograniczać uprawnień majątkowych członków, nabytych na podstawie poprzednich postanowień Statutu, chyba że taki skutek wynika z przepisu ustawy.

§ 89

1. W razie likwidacji Spółdzielni należności przypadające od Spółdzielni zaspokaja się w następującej kolejności:
 - 1) koszty prowadzenia likwidacji,
 - 2) należności ze stosunku pracy i należności, którym przepisy prawa przyznają taką samą ochronę jak należnościom ze stosunku pracy oraz odszkodowanie z tytułu uszkodzenia ciała, wywołania rozstroju zdrowia lub pozbawienia życia, w tym również odszkodowanie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
 - 3) podatki i inne należności, do których stosuje się przepisy o zobowiązaniach podatkowych oraz należności z tytułu kredytów bankowych,
 - 4) inne należności.
2. Z kwot pozostałych po spłaceniu wszystkich należności i po złożeniu do depozytu sądowego sum całkowicie zabezpieczających należności sporne lub niewymagalne dokonuje się stosownej wypłaty udziałów, jednak nie wcześniej niż przed upływem 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywającego wierzycieli.
3. Pozostały majątek zostaje przeznaczony na cele określone w uchwale ostatniego Walnego Zgromadzenia.
4. Byłemu członkowi nie przysługuje prawo do funduszu zasobowego oraz do innego majątku Spółdzielni.

§ 90

Organem właściwym do publikowania rocznego sprawozdania finansowego jest „Monitor Spółdzielczy” wydawany przez Krajową Radę Spółdzielczą.